

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 12-го Цвѣтна, 1906. Число 15.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, April 12, 1906. No. 15

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.

12	Ч.	Вел. Четв. Иоана
13	П.	Вел. Пятница
14	С.	Вел. Субота
15	Н.	Воскр. Христоро
16	П.	Свѣтлый Пон.
17	В.	Свѣтлый Втор.
18	С.	Теоула

На Боевой Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкаль:

1. въ Питсбургъ, Па. 190.30
2. „ Микисракс, Па. 122.25
3. „ Алегени, Па. 69.45
4. „ Нью Йоркъ, Н.Й. 68.00
5. „ Карнегі, Па. 65.00
6. „ Микиспортъ, Па. 31.00
7. „ Фордъ Ситі, Па. 20.00
8. „ Джерси Ситі, Н. Дж. (*14.75)
9. „ Скрантонъ, Па. 14.25
10. „ Йорквилль, О. 12.25
11. „ Елизабетъ, Н. Дж. 10.00
12. „ Кенонсбургъ, Па. 10.00
13. „ Правиденсъ, Р. А. 9.85
14. „ Реймі, Па. 7.65
15. „ Филадельфія, Па. 7.00
16. „ Бломфилдъ, Н. Дж. 5.50
17. „ Ембрівилль, Тен. 5.00
18. „ Савтъ Форкъ, Па. 2.00
19. „ Гайдъ Паркъ, Мас. 1.50
20. „ Шамокинъ, Па. 1.00

Разомъ \$666.75

Загаломъ доси наспѣла жертвы зъ 20 мѣсцевостей.

*) Тутъ зарековано такожъ такъ \$2.75, що збранъ на митингу Нар. Дому. — Ред.

О. Обушковичъ зъ Олифанту, Па. захорѣвъ и лѣчить ся въ шпитали Тампсона, въ Скрантонѣ.

На многі запити інтересованыхъ водповѣдаемъ, що хто хоче стати учителемъ на одной зъ рускихъ колоній въ Канадѣ, мусть вмѣти руску и англійску мову, и одержати дозволъ учати водъ школьныхъ властей. Платня водъ 35 до 50 долларовъ на мѣсяць. Блискихъ информаций може удѣлити часопись „Канадский Фармер“ Canadian Farmer, Box 82, Winnipeg, Man., Canada.

Во второкъ, 10 с. м. прихавъ до Нью Йорку славный російскій письменникъ а оденъ зъ найвиднѣйшихъ дѣячовъ въ тепершней російской революціи — Максимъ Горкій. Его витала работничій организація въ Нью Йорку и устроили ему гарну овацію. Горкій пробуде въ Америцѣ во два мѣсяца и водтакъ верне до Росіи. Наша редакція высала ему водъ себе привѣтну телеграму, складаючи на его руки бажане якъ найсвѣтлѣйшой побѣды революціи надъ темнотою и безправствомъ. Въ додатку лѣтературномъ до сего числа „Свободы“ помѣстили мы отвертый

листь М. Горкого подъ заг. „Чому російскій мужикъ такий темный и жорстокій“.

Въ Greensburg, Pa. по сперечавъ ся майнеръ Стевикъ, Словакъ, зъ Американцемъ, Вилиамсомъ, вытягнувъ революверъ и влучнымъ выстрѣломъ положивъ його трупомъ. Доконавши убійства, Словакъ хотѣвъ втѣкати, але другій майнеръ його зловила та воддала въ руки поліціи.

Въ Charletoi, Pa. дня 2 цвѣтна урядили работники величаву демонстрацію, домагаючи ся осьмогодневого дня працѣ. Въ демонстраціи взяло участь 3000 работничовъ, переважно майнеровъ. Пѣсля демонстраціи водбудувъ ся митингъ, на котромъ промавляли многі бесѣдники.

Зъ Парижа доносятъ, що въ Куріе, де якъ звѣсно, побилі подчасъ експлозій майже 1200 людей, дня 4 цвѣтна выдубуту на волю десять новыхъ майнеровъ, котрі перебули подъ землею 25 днѣвъ. Веѣ они были еще при житю и ихъ воддано подъ лѣкарску опѣку. Тяжко, абы удало ся удержати ихъ при житю. Те що они перебули подъ землею, переходить всяке людске понятие. Будучи подъ землею майже мѣсяць, въ темнотѣ, безъ поживы, каждый хвилѣ ожидаючи смерти, они заспокоивали своій голодь тѣломъ погибшихъ товаришѣвъ. У декотрыхъ суть проявы божеволія. Комитетъ ратунковый працюе безъ впину дальше, и выдубувать щоразъ то нові жертвы.

Въ австралийскомъ парламентѣ перейшла ухваля, що нѣякъ фабрика не смѣе ватруднати у себе дѣтей, а дорослыхъ довше понадъ вѣсімъ годинъ денно. Установлено такожъ для каждого рода працѣ найнижшу платню, по низше котромъ не водльно підприємцамъ вступати.

Въ Виверъ Фалсъ, Па. поздно въ ночи зажадано лѣкарской помочи до одного бордінгавзу. Прибувшій лѣкаръ заставъ на земли непритомну жѣнку, въ калжѣ крови, пострѣлену. По довгихъ заходахъ уділо ся лѣкареві привести еѣ до притомности, и равена жѣнка розказала, що мае на бордѣ колькохъ людей, котрі попили ся и зачали зъ собою сварню а водтакъ и бойку. Она хотѣла ихъ розбройти, але поцѣлена кулею зъ револювера страшила притомность. Не хо-

тѣла сказати имени чоловіка, що стрѣливъ до неѣ. Жѣнцѣ той не грозить смерть.

Въ Нью-Йорку двоѣхъ Италийцѣвъ залюбило ся въ одной дѣвчинѣ, а позаякъ обомъ годѣ було погодитись, тому минувшого тыжня зѣйшовши ся разомъ на улци, постановили въ послѣдне розправити ся зъ собою. Зъ ножами въ рукахъ кинули ся на себе. Ворба тревала колька хвилъ, доки оденъ въ нихъ цѣлкомъ покалѣченый не упавъ на землю. Наспѣла поліція и обоѣ забрала на полиційну стацію. Тутъ однакъ на велике здивоване слѣдчого суди, тяжко покалѣченый заявивъ, що вѣнь зовсѣмъ не оскаржуе своего противника, бо, якъ сказавъ: „мы оба любилы ту саму дѣвчину, та коли судьба дале йому перевагу въ бойцѣ зѣ мною, то нехай вѣнь собѣ дѣвчину бере и женить ся зъ нею. Я його передъ судъ зовсѣмъ не зываю“. Лѣкаръ обвинувъ раны покалѣченого, и обоѣ выпущено на волю, якъ добрыхъ приятельѣвъ.

Въ Нью Йорку взиѣсь ся у воздухъ балонномъ оденъ Французъ, зъ намѣромъ достати ся до Филадельфіи. Взнѣсь ся о годинѣ 5 по полудни, въ горѣ однакъ вѣтеръ порвавъ його балонъ и понѣсь въ сторону моря. Позаякъ доси нема жадныхъ вѣстей про него, то правдоподобно втопивъ ся въ мори.

Въ нѣмецкомъ мѣстѣ Нагольдъ коло Штутгарду заваливъ ся недавно свѣжо выбудованный готель „Подъ оленемъ“. Въ готели водбувавъ ся въ хвилѣ катастрофы банкетъ, въ якомъ пріймавъ властитель виднѣйшихъ мешканцѣвъ мѣста Нагольдъ. Саме коли властитель внесивъ тоастъ въ честь архітекта, що будувавъ готель — будынокъ заваливъ ся. Убитыхъ зѣстало 49 особъ а повыше 100 е раненыхъ.

Зъ Италиі доносятъ, що вулканы Везувій въ послѣднихъ часахъ зачавъ снова выкидати зъ себе лаву, и сила його зъ каждымъ днемъ збѣльшае ся и грозить знищенемъ цѣлой околици, а передовсѣмъ двоѣмъ мѣстамъ, що находятся ся недалеко. Отворъ, котрымъ лавы выходятъ мае 20 стѣпъ промѣру. Вже теперъ выкидае лаву на 2 и повъ милѣ водъ кратеру (отвору вулкана). Народъ переляканный опускае своѣ домовки та утѣкае передъ смертію.

Въ послѣднихъ часахъ мало правительство Злученыхъ Державъ много клопоту зѣ своимъ консулами по чужихъ державахъ. Консулъ въ Ганковѣ Вилкаксъ показавъ ся нездѣбный до повненія своихъ обовязковъ, консулъ въ Владивостоку Гринеръ такъ само, а консулъ въ Шангаю Иванъ Гудновъ не повнить зовсѣмъ своихъ обовязковъ, лишь выкликае всюду скандалы, воддаючи ся пьянству. Иншій снова консулъ дають ся подкуповати, и то во наибольшой части въ Китаю, де интересы Злученыхъ Державъ такъ сильно были загроженъ въ наслѣдокъ бойкоту американскихъ товаровъ. Еще больше клопоту правѣсь Америцѣ амбасадоръ въ Австріи Стореръ, котрый своего уряду уживавъ на иншій справы, котрі до него, якъ до амбасадора, зовсѣмъ не належали. Закидъ сей спадае передовсѣмъ на його жѣнку, котра походячи зъ айриского роду такъ якъ и еѣ мужъ уживала всякихъ заходѣвъ и средствъ, чтобы папа именувавъ кардиналомъ айриского епископа въ Минесоты. Чтобы се осягнути, она показала листъ Рузвелта написанный до неѣ, въ котромъ президентъ захвалюе згаданого епископа. У всѣхъ тыхъ заходахъ панѣ Стореръ помагавъ еѣ мужъ, амбасадоръ Злученыхъ Державъ у Вѣднѣ, котрый завдяки своему высокому урядови мавъ великій впливы. Коли про все те довѣдавъ ся президентъ Рузвелтъ, усунувъ его телеграфично зъ амбасадорства.

Зъ Мадриту въ Испаниі доносятъ, що поліція водкрыла анархистичный заговоръ на жите испанского короля Альфонса и другихъ членѣвъ королевской родины. Заговоръ мавъ бути довершенный въ Севильѣ въ саму велику Пятницу.

Въ Наталю англійске правительство подвышило податокъ на тамошнихъ черныхъ жителей Зулюсовъ. Зулюсы были недоволенъ зъ сего. Тожъ коли урядникъ почавъ збирати податокъ, пришло до суперечки и Зулюсы убили того урядника. Въ короткомъ часѣ наспѣло однакъ войско и арештовало 12 виновниковъ. Сейчасъ засужено ихъ на смерть, и заки еще наспѣло подтверждено выроку, воѣхъ засуженыхъ розстрѣляно. Се выкликало мѣжь Зулюсами

велике негодоване и здаеть ся приде зъ сего до новыхъ непокоѣвъ. Вѣдлй мешканцѣ утѣкають подъ охрану войска.

Комісія для родшководанія потерпѣвшихъ въ часѣ англійско-бурской войны Вурѣвъ скончила оцѣнку заподѣяныхъ войною шкѣдъ и означила ихъ на \$310 мил. Пошкѣдованыхъ зголосило ся 89 тысячъ. До теперъ выплатило англійске правительство на часткове покрьте жадавыхъ водшкѣдованъ \$47 мил.

Наибольшій мѣста на кули земской шо до числа людности е слѣдующій: 1) Лондонъ (столица Англій) зъ людностию 4 мил. 650 тис. 2) Нью-Йоркъ зъ 3 мил. 720 тис. мешканцѣвъ; 3) Парижъ (столица Франціи) зъ 2 мил. 715 тис. жителей; 4) Берлѣнъ (столица Пруссии) зъ 2 мил. 30 т. душъ; 5) Вѣдень зъ 1 мил. 900 т. душъ; 6) Чикаго зъ 1 мил. 880 т. душъ; 7) Токио (столица Япану) зъ 1 мил. 820 т. душъ; 8) Пекинъ (столица Китаю) зъ 1 мил. 600 т. душъ; 9) Петербургъ зъ 1 мил. 440 т. душъ и 10) Константинополь (столица Туреччины) зъ 1 мил. 106 т. душъ.

Пѣсля послѣднихъ обчисленъ чисельность подинокѣхъ славянскихъ народовъ представляе ся такъ: Москалѣвъ (родовитыхъ, безъ тыхъ подуральскихъ и повночно-російскихъ племенъ, котрыхъ звычайно, хочъ и цѣлкомъ неслучно, зачисляють до Москалѣвъ) е 49 миліонѣвъ; Украинцѣвъ 32 мил.; Поляковъ 15 мил.; Бѣлоросѣвъ 10 мил.; Сербѣвъ и Хорватѣвъ 8 мил.; Чехѣвъ 6 мил.; Болгарѣвъ 5 мил.; Словѣнцѣвъ 2 и повъ мил.; Словаковъ 2 и повъ мил.; Лужичанъ 156 тыс. Разомъ усѣхъ Славянъ е 132 мил.

Жиды масами утѣкають зъ Киева, Одесы и другихъ мѣстъ на Украинѣ, блячись рѣцѣмъ, яку сельане мають имъ урядити на Великденъ.

Въ Кронштадѣ, въ Росіи, коли „чудотворный“ подъ Иванъ Кронштадскій зыйшовъ зъ передъ вѣтара, чтобы заприцапати людей, якийсъ чоловікъ кинувъ ся на него и хотѣвъ ударити його зельзаною палицею. Подъ ухиливъ голову, а ударъ упавъ на його руку, въ котрой тримавъ чашу и чаша упала на землю. Напасника сейчасъ арештовано.

Попа Гапона, котрый минувшого року станувъ

на чолѣ работничей деуцтаци, яка мала предложити цареві домагания работничѣвъ, подорѣвають теперъ, шо вѣнь дѣлавъ пѣсля вказѣвокъ правительства и бувъ зрадникомъ работничѣвъ. Гапонъ пробуае въ Петербургѣ и написавъ листъ до прокураторіи державной зъ жаданемъ, чтобы його завѣзвано передъ судъ и дано ему можность очистити ся зъ публичного закиду зрады, и если вѣнь покаже ся виноватымъ, чтобы його покарано. Кромъ того упрѣсивъ колькохъ російскихъ письменниковъ, чтобы и они розслѣдали сю справу и выдали своій осудъ.

Розрухи сельанъ въ Росіи зъ настанемъ весны розпочали ся вже на ново. Въ херсонской губернии прійшло мѣжь хлопами а войскомъ до стрѣльной битвы. Убитыхъ е по обоѣ сторонахъ 28 а тяжко раненыхъ перешло 100. Въ черниговской губернии запѣвляе хлопы, шо опанують царскій землѣ и роздѣлять ихъ мѣжь себе. Въ губернии вѣтебской, цѣлы ватаги хлопѣвъ нападають на панскій дворы, рабують ихъ и палать.

Вувшій російскій министръ рѣльництва Кутлеръ, про котрого писали мы недавно, шо выступивъ зъ кабинету Вітого, не хотячи брати на свою совѣсть усѣхъ его урядовыхъ злочинѣвъ, оголошуе теперъ по газетахъ своій проектъ шо до роздѣлу панскихъ земель мѣжь сельанъ, який вѣнь предложивъ бувъ державной радѣ, а якого та державна рада не хотѣла була приняти. Вѣнь радить, чтобы усѣ землѣ, шо посѣдають теперъ дѣдичѣ, воддати сельанамъ, бо сельаны мають до тыхъ земель повне право. Дѣдичѣ посѣдають тѣ землѣ лише въ наслѣдокъ простого рабунку, якого допускали за ихъ предки, водбираючи насильно водъ мужиковъ землѣ, а ихъ самихъ перетворюючи въ крепакѣвъ. Теперъ, каже Кутлеръ, треба залагодити ту кривду, яку заподѣяно мужикамъ, и воддати имъ зрабовану колісь водъ нихъ землю, а самими дѣдичамъ лишити хибя шо наибольше по 200 акровъ, якъ шо каждый зъ нихъ згодить ся самъ ту землю управлять.

ДОКТОР ВІД ЗУБИВ
говорять по руски, польски, німеци,
англійски
DR. M. S. BRESCH
209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Шкільна людова просвіта на Україні.

Український народ — пишуть „Вісти“ — давно вславив ся великою охотою до просвіти і завше надавав їй в своїм житю велику вагу, виявляючи се найбільше виразно тоді, коли бувала хоч куденька змога розвернути свою самодіяльність. „Не кай ся рано встати, а молодуючися“, „ученому світ, невченому тьма“, „знайко біжить, а незнайко лежить“, „наука не в ліс веде, а з лісу“ (до світу, волі і простору) — се все щиро-народні примовки, в яких вилив ся погляд Українців на просвіту. В 16—17 віках вони відкрили усю Україну братствами, які між иншим мали на меті засновувати школи, заводити друкарні, видавати книжки, учти вбогих та сиріт. Правительство тоді сій справі ні трохи не помагало, але й не перечило, і народ власними силами й коштами завів стільки шкіл, що, як свідчать певні люди й документи, тоді на Україні й поміж жіноцтвом було доволі грамотних, бо трохи не кожде село мало школу. Так само й вища просвіта. І певно, що якби не лиші перешкоди, то Україна що до просвіти не тільки не одстала б од західної Європи, а далеко ще може й попередила б.

Однак згодом правительство стало повертати все на казенний лад, через що живе діло, зробившись казенним, умерло і просвіта впала. Доволі нагадати хочби той факт, що в 1803 р., коли кн. Куракін зробив ревізію освіти на Україні, то виявилось, що там, де раніше було на 1105 сел звш 1000 шкіл, не стало ні одної. А Київську академію, де раніш вчило ся звш 20 проц. чужоземців, всі чужоземці покинули. От що робила нічим не спутана правдива народня самодіяльність і ось до чого довела бюрократична казенщина з своїми заборонами та перепонами!

Настало земство і після кріпацького лихоліття почали ся турботи про народну освіту. Та не на довго. В земстві заведено було такий лад, що через ценз, то що, хазяїнами земської справи поробили ся заможні люди, а бідним та простим там не було місця, і тим панське земство більше дбало про дитий заможних людей, для яких заводило гімназії, то що, а сельська школа їх не дуже то боліла. Не даво, що наука в сій школі була суха, казенна, бюрократична, далека од життя. Ся школа була чужою дитині, колола їй очі мужицькою пороодою, калічила духову природу дитини і школяр в ній не чув ні рідної мови, яку там зневажливо обзивали мужичаю, ні доброго слова, ні користного знання.

Така школа, хочби й поширена, не могла б дати добрих наслідків і не може внести просвіти. А громадській самодіяльності покладено було такі перепони, що вона замерла. Поспийте ся тільки завести школу! Скільки одного цаперу доведеть ся перевести на всякі „прошенія“, переписки й одписки: треба за побігтя ласки у поліції, інспектора, директора, попечителя, архієрея, консисторії, а то ще й до міністра вдарити ся — і все тільки для того, щоб завести маленьку шкільку, яку дозволяє сам закон. Такаж справа з настановлюванем учителів, з книжками і т. д. Стільки начальства стоїть над школою і все не для помочи їй, не для творчого живого діла в ній, а лише для того, аби мертвить її і держати в своїх руках для заборон, обмежень, утисків. Не даво, що учителя повернено в автомата! Таким самим роблять і ученика. Ма були свідками, як в церк.-прих. школі вчили рахунків не на арабських цифрах, які вживають ся всім світом, а на церк.-словянських літерах, яких ніхто не жививає і які нікому не потрібні, навіть дякови. Або, кожний батько волен зробити своїй дитині ялинку (на Різдо Хр. — Ред.), колиж батьки гуртом зробили ялинку дітям в школі і вчитель не взяв на се дозволу від інспектора, то учителя директор за се трохи не прогнав з учительства! Що-ж до книжок та шкільних бібліотек, то краще й не згадувати. Тут не було нічого живого, окрім нікому непотрібної казенної мертвечини.

Не даво, що стиснена з усіх боків і пригнічена школа не несла просвіти, а тільки чадила та калічила дитячу природу й чисту народну душу. Щирости в сій школі теж не було. І кола на лекциях закону Божого святичник вчитував з сьв. песьма: „Господь е Дух, а де Дух Господень — там свобода“, „Духа не угашайте“ і „дбайте про дари духовні“, а „мова — то дар духовний“ і знайте, що „Бог не е Бог мертвих, а живих“, і що найтяжший гріх „хула на духа“, то разом з тим вся шкільна система угашала духа, робила так, ніби то Бог е Бог мертвих, а не живих, через що примушувала дитячу забути й закинути все своє живе рідне, в тім числі й мову, вело к тому, аби все українське в дитині вмерло, щоб жива душа, яку дав Бог, переробила ся на казенну душу.

В сій неправді дійшли вже до краю і от тепер забалакали про реформу всього шкільного діла. Но-

вий міністер просвіти завів богацько дечого нового. Тепер газети оповістили, що вироблено проект прояснуваня шкіл по всіх селах і про всенародну просвіту. Однак нема віри в те, що з сього справді може вийти щось добре. Таких проектів було вже багато і всеж з них нічого не виходило, бо живе життя не можна зробити казенним і його вимоги не під силу бюрократії, яка за все лише береть ся, а не вміє нічого путнього зробити і хваб доводила до такого лиха, як Мукденське, Цушимське, Манджурське... та повний занепад держави з страшною темнотою та уб-жеством народа.

Живе шкільне діло треба цілком доручити живим громадским силам і самодіяльності кожного народа. Нехай кожний заводить собі школу, яку хоче, кличе вчителі, якого знає, учить ся на тій мові, яка йому рідна, складає бібліотеку, яка йому до вподоби, нікого не питаючися — і Росія що-до освіти швидко дожене, а то ще може й пережене Європу. Через те що на добре діло треба питати ся дозволу, у нас і немає добра. Нехай правительство доглядає не за добрим ділом, а за лихим, і в шкільній справі всякі на чальства повинні б доглядати лише за тим, аби хто доброй справі не повернув на лиху, шкідливу для людей, а більше ні.

Справоздане касове

„Рус Нар. Союзу“ за м'ясяць Мартъ, 1906 р.

Ч. бачуче

4112 Granville, N. Y. Бр. св. Юрія	19.95
4113 Carnegie, Pa. Сестрицтво св. Любови	18.17
4114 Pittsburg, Pa. Бр. Муч. Флора и Лавра	19.56
4115 Allegheny, Pa. Тов. Поступъ	8.57
4116 Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. пр. Ілія	67.72
4117 Franklin Furnace, N. J. М. Р. Н. С.	11.12
4118 Gradatim, Pa. М. Р. Н. С.	4.83
4119 Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	31.14
4120 Elizabeth, N. J. Бр. св. Володимира	22.15
4121 Ramey, Pa. Бр. св. Волод.	57.54
4122 New York, N. Y. Бр. св. Андрея	20.70
4123 Lorain, O., Бр. св. Андрея	14.11
4124 Breslau, Pa. Бр. св. Андр.	58.16
4125 Trenton, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	16.69
4126 Allegheny, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	33.35
4127 Centralia, Pa. Бр. св. Йоана Хр.	18.08
4128 Beaver Meadows, Pa. Бр. св. Мих.	25.45
4129 Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михайла	53.61
4130 Chisholm, Minn. Бр. св. Арх. Мих.	20.51
4131 Terryville, Conn. Бр. св. Арх. Мих.	10.55
4132 Beaverdale, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	17.33
4133 New York, N. Y. Бр. св. Волод.	25.64
4134 Dunmore, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	16.28
4135 Glen Lyon, Pa. Бр. св. П. и П.	32.80
4136 Leetsdale, Pa. Бр. св. П. и П.	5.25
4137 Manown, Pa. Бр. св. О. Никол.	11.34
4138 Buffalo, N. Y. Бр. св. О. Николая	9.31
4139 New York, N. Y. Тов. Сьць	15.80
4140 Newark, N. J. Бр. св. О. Николая	25.65
4141 Desloge, Mo. Бр. св. Й. Хрест.	81.73
4142 Canonsburg, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	32.65
4143 Olyphant, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	158.28
4144 Holyoke, Mass. Бр. св. И. Хр.	33.20
4145 Chicago, Ill. Тов. Русиньць	18.32
4146 Chisholm, Minn. Бр. св. О. Николая	29.47
4147 Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	54.66
4148 Shenandoah, Pa. М. Р. Н. С.	21.20
4149 Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла	96.13
4150 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	60.65
4151 Cleveland, O. Бр. св. П. и П.	22.05
4152 Dunlo, Pa. Бр. св. П. и П.	37.23
4153 McKeesport, Pa. Бр. св. Ольги	6.63
4154 Scranton, Pa. Бр. Пр. Богор.	27.62
4155 Sykesville, Pa., Бр. св. Ник.	36.34
4156 Seymour, Conn. Бр. св. Й. Хр.	20.79
4157 Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михайла	40.30
4158 Trauger, Pa. Бр. св. И. Хрест.	57.13
4159 Hastings, N. Y. М. Р. Н. С.	12.55
4160 New York, N. Y. Тов. Зоря	13.34
4161 Taylor, Pa. Бр. св. О. Николая	38.12
4162 Orinrod, Pa. Бр. св. О. Николая	33.27
4163 Allegheny, Pa. Бр. Пр. Богор.	74.20
4164 Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	44.51
4165 Pittsburg, Pa. Бр. св. Никол.	214.90
4166 Ellsworth, Pa. Бр. св. Мих.	25.90
4167 Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	16.14
4168 McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богород.	114.41
4169 Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богор.	13.40
4170 Buffalo, N. Y. Бр. св. Й. Хрест.	25.20
4171 Ernest, Pa. Бр. св. Николая	24.70
4172 Smoke Run, Pa. Бр. св. Георгія	11.09
4173 McKeesport, Pa. Запороска Сьць	17.68
4174 Alden Sta., Pa. Бр. св. Волод.	32.77
4175 Lancaster, N. Y. Бр. св. Василія	12.12
4176 Export, Pa. Бр. св. О. Николая	28.42
4177 McKeesport, Pa. Бр. св. Й. Хр.	96.10
4178 Monessen, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	57.72
4179 McKees Rocks, Pa. Бр. св. Дмитрія	26.85

4180 New Florence, Pa. Бр. св. Василія	30.87
4181 Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	71.26
4182 Sayre, Pa. Бр. Пресв. Богор.	22.67
4183 Spangler, Pa. Бр. Пр. Богор.	31.17
4184 Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богор.	28.90
4185 Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	36.15
4186 New Alexandria, Pa. Бр. св. П. и П.	47.70
4187 St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	27.63
4188 Wilkes Barre, Pa. Бр. св. о. Николая	15.75
4189 Perth Amboy, N. J. Бр. св. О. Николая ..	36.76
4190 Pleasant Valley, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	18.02
4191 Hazleton, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	89.35
4192 Everson, Pa., Бр. св. Й. Хрест.	11.14
4193 Marion Heights, Pa. М. Р. Н. С.	8.35
4194 Whitney, Pa. Бр. Трехъ Свят.	47.45
4195 Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	19.00
4196 Simpson, Pa. Бр. св. Василія	24.76
4197 Buffalo, N. Y. Тов. Заоканська Украина ...	19.56
4198 Trenton, Pa. Бр. Пр. Богор.	5.60
4199 Westmoreland City, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	28.47
4200 Plymouth, Pa. Бр. св. П. и П.	111.24
4201 Brownsville, Pa. Бр. св. П. и П.	89.09
4202 Minersville, Pa. Бр. св. О. Николая	82.65
4203 Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	30.33
4204 Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П.	27.82
4205 Scottdale, Pa. Бр. св. Й. Хрест.	40.15
4206 Newark, N. J. Бр. св. Й. Хрест.	11.10
4207 Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	58.60
4208 Troy, N. Y. Бр. св. О. Ник.	35.84
4209 West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богор.	13.70
4210 Canonsburg, Pa. Бр. Пр. Богор.	4.20
4211 Olyphant, Pa. Бр. Пр. Богор.	18.71
4212 Cross Fork, Pa. Бр. Пр. Богород.	16.44
4213 Baltimore, Md. Сестр. Бр. св. Анни	18.22
4214 Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	223.46
4215 Yatesboro, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	16.88
4216 New Philadelphia, Pa. Бр. св. Арх. Мих. ...	17.50
4217 Pittsburg, Pa. Бр. св. Й. Хр.	44.51
4218 Lanquin, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	9.10
4219 Elmira N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	22.73
4220 Scranton, Pa. Бр. св. прор. Ілія	97.25
4221 Mayfield, Pa. Бр. св. Кар. и Метод.	11.15
4222 Yorkville, O. Бр. св. Стефана	19.41
4223 Pittsburg, Pa. Сестр. Собора Пр. Богор.	10.00
4224 Northampton, Pa. Бр. Пр. Богор.	169.25
4225 Lansford, Pa. Бр. Пр. Богор.	124.15
4226 Mt. Carmel, Pa. Сестр. Бр. Пр. Богород.	4.41
4227 Baltimore, Md. Бр. св. П. и П.	15.65
4228 Trauger, Pa. Бр. св. П. и П.	60.60
4229 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	38.65
4230 Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П.	71.28
4231 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Дмитрія	38.61
4232 Philadelphia, Pa. Тов. Любовъ	24.77
4233 St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	60.33
4234 Latrobe, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	31.90
4235 Jersey City, N. J. пос. Блювъ Рус. Мол. ...	15.65
4236 Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Володим.	15.64
4237 Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	82.20

Доходъ за Марецъ с. р. естъ	4,864.46
Готівка зъ концемъ Лютого м. р. була	21,259.81
Разомъ доходъ естъ	26,124.27
Розходъ за м'ясяць Марецъ 1906.	
Посмертне по бл. п. Матвѣю Бельчикъ, Yonkers, N. Y.	600.00
„ „ „ „ Маріи Болтуць, Mt. Carmel, Pa.	300.00
„ „ „ „ Анні Кундракъ, Minersville, Pa.	300.00
„ „ „ „ Гнатъ Риджикъ, Carnegie, Pa.	342.74
Запомога для Осифа Томашевского, Leetsdale, Pa.	200.00
„ „ „ „ Михайла Суского, Shamokin, Pa.	200.00
„ „ „ „ Ивана Вархолы, New Florence, Pa.	200.00
„ „ „ „ Ивана Петриць, Jessup, Pa.	100.00
„ „ „ „ Февроня Болецакъ, St. Louis, Mo.	50.00
„ „ „ „ Митра Пась, Lansford, Pa.	200.00
Похор. кошта по Михайлѣ Теникъ, Minersville, Pa.	260.46
Органъ Союзу за Марецъ 1906	612.60
Платня Гол. Урядниківъ за Марецъ с. р.	105.00
За платничі книжочки и касієрскі квиты	45.50
Рентъ водъ офісу за Марецъ	15.00
Почтова и офісові выдатки голов. секретаря	21.68
Разомъ розходъ за Марецъ	3,552.98
Збоставлене:	
Разомъ доходъ выноситъ	26,124.27
Розходъ за Марецъ	3,552.98
Готівка зъ концемъ Марца с. р.	22,571.29
Пожничі	1,369.90
Загальний станъ касы зъ концемъ Марца естъ	\$23,941.19

А. Шаршомъ, касієръ, С. Ядловскій, секретарь,
К. Курчовъ, предсѣдатель.

Збирайте грошъ на Босній Фондъ въ Галичинѣ!

*) Українська часопись що виходить в Одесі, в Росії.

ба жадної медицини, але коли тобі жите миле, то як найскорше утікай з міста! Утікай як найдалше від диму і від фабрик і проси Бога, щоби ще тебе вирвав з тієї страшної коробки...

І тут лікар склонився йому, що звичайно робив на знак, що звігала скінчилась.

Коли хорий вийшов на вулицю, лікар перейшовся пару разів по кімнаті і сказав сам до себе:

— Нещасний Гонгерієв! Аж тепер ти хочеш лічтись? Не знаєш небачний сухотнику, що ти вже за яких три місяці будеш в могилі...

І не помилився лікар, а коли омилив ся, то хита в тім, що той не в три місяці, а в три неділі по визиті у лікаря конав вже...

Бувай здоров! казав до мене, коли я прийшов попрощатись з ним в останнє. — Бувай здоров... уже все пропало...! говорив він гробовим голосом. — Гей, милий мій Боже! Не хотів я слухати добрих людей, тепер вже все пропало... Жінко, жінчко, не плач... не про...кли...вай! Я не знав... прошептав, відвернув ся і — сконав...

Умер і спочив поміж чужими, так, як і за життя тримав ся здалека від своїх... Умер, а жінку, нещасну вдовицю лишив, і лишив не саму, а з хорим вародком в утробі... Заходила від сліз...

Спочив сам поміж чужими, здалека від рідного краю... Часом нещасна вдовиця з сиротою нішком поплаче на його могилі... Часом, яке зблукане пташеня на плачущій вербі жалісно защеболить... понад його могилу. Нещасний!

Чому російський мужик такий темний і жорстокий?

(Відповідь Максима Іоркого на листи писані до него).

Тепер, в страшні і сумні часи, які запанували в Росії — багато людей, наляканих за своє майно і жите, не уміючи здати собі справи з всего, що коло них діє ся, звертають ся з розпучливими листами до видних осіб з російської суспільности і просять їх о пораді, як вони мають розуміти ті події, що пересувають ся перед їх очима і як мають супроти них поводити ся. На всі ті запитання оголошують запитані відповіді — хто листовно, а дехто отверто в часописах. До тих осіб, до котрих звертають ся о таку пораду, належить й видний, сьвітлої слави російський письменник Максим Горький. І на ті листи він також оголосив свою відповідь в часописах — і ми ту відповідь передаємо тепер нашим читачам в українським перекладі.

Відповідь ся зручить так:

Я дістав з різних сторін листи писані розпучливим і гістеричним тоном, а з їх стрічок віє жахом страшного переляку. Так і чути, як ті, що їх писали переживають тяжкі дні, видно, що пригнобляючі гадки роздирають їм серця і непокоять їх сон.

„Що стало ся сему добродушному народови російському, що нагло перемінив ся в кровожадну звірюку?“ питає ся одна пані, що писала лист до мене на прегарнім пахучім папері.

„Христос і его евангеліє пішли в забуте, наука любови є подоптана ногами, нема вже поважання для ближнього. Оповідане сумно М. Ф... член дворянства (шляхетства) в Сѣум. — І він запитує: „Чи ви вдоволені?“

„Деж суть плоди евангелія любови ближнього, де ту видно вплив школи і церкви?“ питає п. де Броцін з Тамбова.

І коли одні не мають нічо, як лише прокляти і грозьби на устах, другі жалують ся, але всі суть подратовані, всі суть пригноблені болючими гадками, всі почувють жите невиносимим в тих великих і так трагічних днях.

Я не можу кождому відповідати окремо; зроблю се за одним разом. Тож послушайте!

Отсе прийшли, панове, дві відплати, дні, в котрих ви, обв'язані заплатити за вашу злочинну байдужність на жите люду. Те все, що вас непокоїть, те все, що ви гадаєте, — ви заслужили. Я можу вам сказати і желати хіба одного, а то щоби ви порозуміли, щоби ви відчули ще глибше і з ще більшою силою, цілу грозу обставин, які ви самі витворили. Аби ваші серця похололи з жаху, аби змора давила ваш сон, аби всі звірства і дурниці, які поповняють ся в нашім краю, пекли вас як огонь, бо ви на се заслужили. Ви з того погубнете, або може грязь і колтунство — які переповняють вашу душу ложню, пишнотою, ханчовиством — зістануть виметені і не лишиться у вас з них нічо, крім частий здорових і чистих.

А ви, пані, ви хочете знати що стало ся людови? Він прямо стратив терпеливість. Довгий час він підлягав насилі, він живив вас своєю працею як зневільний раб; но его сили вичерпали ся. Між тим ще далеко до того, аби він став вільним від важкого тягару, який на него звалено. Ви надто скоро вжахнувшись, пані!

І — коли ми говоримо цілком отверто — питаю ся, для чого не мав би він бути зв'язаний? Що ви

зробили, аби він ним не був? Чи ви навчили его розумних річий? Чи ви посіяли добре зерно в его душу? Ви безвинно брали в нього его працю, его цослідний кусник хліба, ви его рабували безсоромно, безжурно, не здаючи собі справи в ваших діл; ви жили не питаючи ся о се, хто вас живив. Богатством своєї обстанови ви тільки дразнили бідних і голодних. Ви гляділи на селі на мужика, як на сотворіне невської раси. І вони се зрозуміли. А хоч вони є досить чутливі і ненадто злющі, а предінь вам удало ся їх роздратувати!

І се зовсім природне. Коли розкошуєте на очах нещасливих, годі надіяти ся сега, що вони за те будуть вдячні; бо чейже ані ваші сьпіви, ані ваша музика не в силі наситити голодних. Ваші порова зневажливі, а ваша панська чемність не могли викликати поважання для вас в душі хлоца.

Що-ж ви зробили для нього? Чи ви заняли ся тим, аби зміцнити ему лагіднійші почування? Навряд, ви его зморозили. Ви хотіли би, щоби він був інтелігентнійшим? А колиж ви думали про способи его розвитку? Для вас мужик був в загальї художиною, часами ви ним бавили ся, як дикарем, але за чоловіка ви его ніколи не уважали. Чиж дивно отже, коли би він виступив против вас як зв'язаний?

Пані! Ваш запит показує не лише, що ви не знаєте жите, но він місгать в собі також притаєне ся виновника, котрий чує, що він завинив, але ще не хоче отверто признати ся. Ви знали, ви не могли не знати, як живе мужик. Той кого бють, скорше чи пізнійше зімгать ся, той над котрим не мали милосердя, не буде також его мати; се є природне, або що це гірше, се є справедливе. Послушайте мене: не се є страшне, що хлоп бе без милосердя, а тільки се, що не є можливе, аби було інакше.

Як можете надіяти ся знайти співчуте в серці, в яким ви сіяли ненависть? В Київї, той добрий людинський викинув гувернантку через вікна дому Бродських; але дбало пощадив канарка в его клітці. Подумайте над тим! Малий пташок жовтий викликав щось в роді співчуття, а рівночасно ество людське викинено на улицю. Є отже людскість в мужицтві, тільки що чоловік, мабуть негідний її! От ту є гроза і трагедія! Чи ви певні пані, що ви в праві вимагати, аби з вами обходжено ся як з людським еством, коли ціле ваше жите, ви були без співчуття, без милосердя для других, котрих ви не вважали за ваших рівних.

Ви просьвічені, ви пишете листи, без сумніву ви читали книжки, в котрих описує ся жите мужика. Щож ви вимагаєте від нього, коли знаючи его спосіб жите, ви не старали ся его зробити ліпшим? А тепер, се він, що перестроїв ваше жите, на гірше, се він, примушує вас писати трясукою рукою до чоловіка, який — ви повинні се знати — не зробить нічого, аби розвіяти ваш страх, який не скоче вас у спокоїтє, хіба противно

Примус є природний. Ми живемо в краю, де в нинішнім часі це, бють люди або січуть різками, де обраблюють їх по боями, аж поки не наступить смерть, де окалічують їх, де бють їх по лицю задля розривки, де насиле не має межі, де способи кари є обурюючі і мерзкі в їх ріжнородности. Люд, навчений в школі, що є подібна до лихої відбитки тортур цекла, люд вихований ударами пастуків, батогів і різок, не може бути лагідний. Чоловік котрого допано ногами в комісаріяті, поліції, стає через се саме спосібним знущати ся над подібним собі В краю, де самоволя панувала так довго, трудне є для люду поняті відразу величавість справедливости, неможливе є жадати рівности, бо ж він не бачив її переведеної в практиці. Се треба признати, се є таке поединче і таке страшне. Все є природне в державі, де суспільність і ви пані, терпіли без протесту, всі страшливости поневолення другого. Люди понимають ліпше в наших часах і сей неласкавий погляд, який ви кинули вашій кокоівці сега рани, стоїть на рівні з поличником, який ваш батько давав своему лакеєви, пятьдесят літ тому назад. Люди розвивають ся і почуте гідности в них росте, а між тим поводять ся з ними і далше, як з невільниками, і що у них є зв'язаного, не щезає. Тому не вимагайте від тих людей сього, чого ви їм не дали, пані. Ви не маєте права до милосердя, бо ви его тим менше знаєте. Всі тогї, що мали і мають бо дай найменшу крихітку власти над людом, знущають ся над ним, або знущали ся. А тепер, коли неспосібне правительство привело край до анархії, всі темні сили народа відчули своє погноблене, тому вони повстали і мстять ся за все те, що вони витерпіли підчас довгої ночи несправедливости.

Між тим, є ще инша сила в краю, сила сьвітлана, ведена через високу гадку, через сон піднеслий пановання справедливости, свободи, краси... Но пані, мені неможливо дати відіти красу і величавість моря сплїному від роду...

Тоті що кажуть і пишуть про любов, про любов ближнього, будили в мене глибоку відразу; се суть лицеміри (гіпокрити) і брехуни, я знаю жите аж надто добре, щоби сему повірвати. А! панове! Майте ж відвагу бути правдомовними! Во все те є таке прости!

Коли ви говорите про любов, так се виключно,

щоби зацїтькати вашого ближнього, що голодує і терпить; вам здає ся, що зворушуючи так серце роздратованих і погноблених, ви зможете в сей спосіб виратувати ся від їх справедливої пїмсти. Ви брешете, називаючи братами тих, котрих ви поневолили; ви брешете вшпїляючи евангеліє любови в душі людям, котрим ви самі зацїдили зависть, ненависть і скаженість.

Певне, що ви є щирі, коли радите вашому ближньому вас любити. Но ви ховаєте за тими словами инші слова більше вітверті: Зносїть терпеливо, без сиротиву, без ропоту, тяжке бремє праці, пониження, нужди, які ви наважали на їх плечі. Но ви брешете безлично, коли ви кажете вашим невільникам, що ви їх любите. Се є неможливе любити рабів. Рабів не можна, як лише погорджувати або бояти ся їх. І ви вчите любови ваших рабів, бо ви боїте ся їх.

Евангеліє? Гнобителі пїрвали его вже давно своїми нечистими руками: его правди замазані через лицемірів; а предінь ви послугуете ся ним, як прирядом, що має вас хоронити перед заведенем справедливости, котра прибрала такі страшні види, завдяки вашій фальшивости, вашому лицемірству.

Нема любови у ваших серцях; є лише три ропухи, що хоронять завистливо ваш сонний спокій і рівновагу вашої душі против кождому підмови жорстокої правди жите або почутя творчого. Таких дерберів в ваших серцях є три: Жаждоба, нездарність і брехня. При тім не маєте також пошановання для другого. І як-же ви могли би его мати, коли ви самі себе не поважаєте?

Я не оправдую жорстокости, з котрої ви зробили право жите, я кажу лише, що в краю, де толеровано несправедливість і самоволю так, як ви се робили, — що в нашій нещасливій країні нема помежи вами нікого справедливого, нікого хто був би гідним милосердя!...

Михайло Мутермільх.

В майнах.

— Но-о! стій! — крикнув з провола парубчак, що прив'язував Гнідого до дручка при жолубі.

На сей голос відвернув лїниво Сивий свою велику голову з поблідними мрачними очима та поглянув на бік. За перегородою стоав молодий, сильний кїнь, який не рухав оброку, а розглядав ся довкола.

Якийсь новий — шепнув з нехіткою Сивий і зачав далше відати овес.

Тимчасом Гнідий оглядав цікаво стайню.

Зараз таки перед самим носом в сьвітлі малої, контячої лампки, побачив темно-брудну, нерівну стїну, з якої стїкала каплями масна вода. Овіяв його душній, горячий воздух, що ляг, мов яка тяжка мара на його груди і тамував його віддих. Коло него, за поручами перегород стояли рядом тихі, сумні коні. Якийсь чоловік в брудній блюзі, з чорним лицем і чорними руками ходив коло них, йшов від одного до другого повільним, тяжким кроком.

Коні не ржали, як бачили його; не ржали навіть тоді, як гладив їх по шиї і хребті, або досипав до жолуба сьвіжого оброку.

— Щож се за стайня? — гадає Гнідий. Зайшов до неї не як звичайно, наглячи до бігу сьві знеможени ноги, але зїхав тут, в якусь бездонну пропасть, зачинений в малу, темну хатину. В купі з ним прийшли чорні, подібні до себе люда, з малими, слабо блимаючими ліхтарнями і з рискалями в руках. В тій стайні не було ні одного вікна, а вмісто воріт був великий і отвір, що вів в якусь густу, непроходиму темряву. Гнідий не може нічого порозуміти. Як звинили його в долину, на дворі дїло вже, а над землею розпалювало ся поволі сонїшне сьвітло. Звідки отжеж та нагла ніч? Чижби так довго їхав?

Сивий перестав жвати і приглядав ся цікаво Гнідому.

— Щож, дивуєш ся? — заржав тихо.

Гнідий урадував ся тим рідним звуком, що черивав дивну, маркотну тишину.

— А дивую ся — відповів. — Деж ми є?

— В майнах — сказав з сумною повагою Сивий.

— В майнах... — повторив, як відгомін, Гнідий.

В майнах... Так-так — тямить. В його господаря, в якого був перед роком, балакали часто про майна. Пригадує собі навіть, що при сїй нагоді чув якісь незвичайні слова „газа“, „вибух“... по яких слїдували инші, вже щоденні, на які не звертав ніякої уваги, як тяжка „праця“, „нужда“, „каліцтво“ і „смерть“: — І щож робите ви в тих майнах? — поспитав, наляканий мимоволі. J 62

— А тягнемо візки з вуглем... такі малі вгоніки на шинах... вуглярки, — об'ясняв Сивий.

— То так, як там трамваї...

Зовсім нехотючи сказав там і чув, що давнє жите минуло вже, а мало зачати ся нове, серед зовсім відмінних обставин, ніж ті, серед яких жив до тепер, на землі, над душею і темною пропастю.

— Ну, а на пашу коля ведуть? — запитав ще.

— Чиж мало для тебе оброку в жолубі? — муркнув старий.

— Але на траву, на луги...

Сивий заржав немов засьміяв ся ідко таки над головою Гнідого:

— Ніколи!

— Ніколи? — повторив тихо Гнідай.

І нагла тривога обіймила його душу; ослаб ва хвилию і мало що не упав.

— А коли нас виведуть там?

— Де?

— На... на світло... на сонце...

— Ту маєш доволі світла — муркнув старий, киваючи головою в сторону коптячої лямпки. — Іншого не побачиш вже.

Гнідай не питав більше. Почув заворот в голові, не догриз змені оброку, який взяв до писка і похилив на груди голову. І такий жаль стиснув його за горло, що вгинали ся під ним ноги; ляг на барлозі через який доскулював йому кострубатий та вогкий ґрунт і прижмурих очі.

Але тепер занепокоїв ся і Сивий. Усі давно пропавші сни, всі бажання, прожерті жаром спраги і забуті, розбудили ся на ново, з давною могутчою силою. Гнідай нагадав річі, про які не чув уже від довгих літ. Але не зміг ще поглибити сеї гадки, як увійшло до стайні кількох людей, що зачали відв'язувати коний. Сивого і Гнідого вивели рівночасно і обох повп'рягали до вуглярки. Пішли.

Гнідай спотикав ся на кождім кроці, упав кілька разів, бо не був при звичаний до слизького, зрошеного ґрунту. Старий пішов, похиливши до долу лоб і потягав від часу до часу пустий, легко ідучий візок. Але як у вагон насапали вугля, довго, довго не міг рушати з місця. Біль прошиб його кости і дивна знемога овладіла його м'язями. Здивований почув, що тягар, який від літ волік за собою, переростає його сили. Шарпанний важками, битий, кидав ся даремно через довший час, а за кождим, невдалим потягненням вдаряв його по карку хамут і острій ідовитий біль перебігав через його хребет... Остаточо пішов...

— Пся матъ — закляв погонич.

— А ви чого проклинаєте так, Антоне?

— Та бо, прошу пана інженера, шкапа вже до нічого; не потягне набору.

— Може кінь слабій?

— Ії... не слабій, але старій; уже мабутъ не буде з него потіхи.

— То я загляну перед вечером до стайні.

А Гнідай біг тимчасом, зоприв з тяжкого напруження потрібного до удержання рівноваги ніг, що раз-у-раз пошпортували ся; дихав тяжко в горячій, густій воздуші. Рівнобіжно, з ним бігли брудні, пошарпанні стіни коритарів, що гинули раптом в мраці, а місцями, недалеко лямпок показували очам свої глибокі щербки і риси. Минав людей, з коптячими ліхтарями і мотиками в руках, людей, які йшли у мовчаню з похиленими головами. Якийсь стук, то рівномірний то перериваний віс ся з темних коритарів, як нерівне битя серця землі. Величезний гук або лоскіт роздирав лівно гущу воздуха, немов важкий стогін, а по нім слідувало горячкове, скоре бить молотів і мотик. Не-постережено минали хвилі, утікаючи безслідно з перед очей пам'яті, але Гнідай не вмів ще числити їх і з тієї ж тривоги давнн ся в темряву і ждав на прихід світла, в якого появу вірив з цілою силою непереможного бажання, хотъ Сивий казав, що його ніколи не діждати ся...

Як обох коний загнали по робі до стайні, стояли вони довго, відсапували тяжко і шильно носили боками, не тикаючи оброку. У старого обізвили ся раптом усі давно зачаті терпіння і муки багатьох літ, які минули серед тяжкого напруження, а груди зачали глядіти якоїсь лекшці, чистійшої філіі воздуха, за яким почув гірку, давно забуту тугу. Страшна, передчасна старість відобрала неостережено силу тіла і збудила дрімучі у костях болі... А молодий, що до послідної хвилі надіав ся що, мимо слів Сивого, виведуть його на світ по скінченій роботі, на широкі, кровавою луною сонця палаючі луги, стояв лівно на знеможених ногах, оцутаний сліпою, безнадійною роспукою...

В ту мить прийшов до стайні старий, пригорблений майнер і приступив до парубка.

— Дай боже здоровля!

— Дай боже, тату. Якже маєте си нині?

— Ой, не дуже гаразд. Мої болі зросли і вже мені не до роботи мабутъ. Мотикою вже ледви дзьобаю, але який з сего хосен? Тільки, як кіт наплакав... Гадав, що се минеть ся; але як йому минути? Старість не радість, смерть не весіля. Інженер каже міні сьогодні: Пора вам, старій, на спочинок. Ой, давно вже бажав би я сего, але відки взяти грошей, щоби спочити? (На хвилию замовк). Уже не верну до роботи — скінчив нагло з повною завзятою детермінацією.

Парубок мовчав хвилию, немов би важив у душі великі і трудні постанови. Остаточо сказав:

— Усім нам один кінєць, тату. Не вернете до роботи, то не вернете. Під плотом не дам вам скон-

ти. Все найдеть ся для вас у сина теплий кут та миска юшки.

— От, не плети, сину. Маєш бабу і дітий кілько-ро, то про них тям, а не про старого батька. У само-го нужда аж пишть, ще возьме на карк мене старо-го — кінчив зі злобою, через яку плили горячі сльо-зи знеможеної і вдячної душі.

Не помогли перекопування сина; майнер затяв ся і тільки в однім поступив йому.

Скажу тобі щось, хлопче; тепер літо, то міні буде гаразд усюди; полентаюсь по світі, декуди є добрі люди; прибираю трохи гроший та приволочу ся до вас на зиму.

Попрашав ся з сином і вийшов...

Сивий жвав поволі обрїк, та раз-у-раз обертав лоб у сторону Гнідого. Кортіло його, питати про щось молодого, но стад і давний страх держали на припо-ні чувства, що на ново пробудили ся. Врешті загово-рив ніби обоятно і тим заховав важке терпіння голод-ної і спрагненої душі.

— Щож то плав ти нині про якесь сонце, чи сві-тло... ніби там... на горі...

Гнідай ожив; біль свіжої, невідключної розлуки вляв огонь в його тихе притовчене ржання:

— Не плав я нічо; там на горі сходило сонце, як мене забирали...

— Сходило — повторив в сонній задумі Сивий; то там над лугами тоді такі сині плахти, таке мокре. Якжез називаєт ся воно?... уже не нагадаю...

— Мраки...

— Ага, мраки тягнуть ся... А по костях йде та-кий холод, що аж хочеть ся скакати і по мокрій тра-ві качати ся... Ту ніколи нема такого холоду...

— А потім, як зійде сонце... зачав Гнідай.

— Сонце, сонце — заржав з радости Сивий. Таке велике вперед і кроваве... то тоді швидко цезають над лугами мраки; боять ся, щоби їх сонце не заста-ло...

— То там що дня сходить сонце, Гнідай?

— А щоденно, тільки не все його видко, бо...

— Тихо, тихо, вже знаю, тямлю — перервав з розмріянем задуми Сивий. Бо то часом, такі инші знов, густі плахти на небі лягають...

— Хмари, — відповів Гнідай.

— Так, хмари... і тоді не видко сонця, але всеж таки є ясно, ясно...

Сивий прижмурих очі.

— Ії, тоді знов не так дуже ясно; сіро тоді...

— Не бреші — озлобив ся Сивий — і тоді хотъ не видко чудного сонця, то світло е... тобі, як бачу, та лямпка заступить скоро світло — закінчив з гні-вом.

— Ні, ні — заржав з розбудженою на ново рос-пукою Гнідай. Тільки що я прийшов доперва відтіля, то тямлю ще сонце...

— Тямш... а я забув уже — зітхнув з опірченням Сивий.

— То ви хиба давно уже тут?

— А давно...

— І... кількож то літ буде?

— А звідкиж знати мені се? Тут трави нема і ніколи не видко тут тах малих, пахучих, що то на весну красками траву роздзвонюють...

— Цьвітів — відповів Гнідай.

— Цьвіти не ростуть тут ніколи — сказав з су-ворою повагою Сивий. Ні ту зими, як то з неба па-дає такий змний, пухкий, а білий і михтачий у сон-ці...

— Свіг? — шепнув Гнідай.

— Свігу нема тут ніколи; ніколи не блисне тобі під копитом, не заграє...

— Тужно вам? — поспитав зі співчутем Гнідай.

— Найбільше до світла мені тужно, до сонця. Уже давно забув я про се. Але як ти прийшов сюди і забалакав про світ, то туга у моїх грудях на ново віджила; і тепер думаю лише о тім, щоби, заки вмру, побачити ще раз світло і сонце...

Замовк і склонив низько голову...

— Добрий вечір пану іджінерови, залунав в ти-шині голос парубка.

— Добрий вечір; а котрий-же то кінь до нічого?

— Отсей — во, Сивий — відказав парубок, по-кльпавши старого по хребті. — Вже цілком до нічого; повного набору не міг вже нині потягнути; навіть половину ледви волік.

— Но, вислужив ся доволі. Заряджу, щоби вивезли завтра рано. Добраніч.

— Добраніч, пане інженер.

Сивий заржав тихо:

— Видаш. Гнідай, вивезуть мене завтра. Наспі-ла вже моя старість... Я знов побачу сонце... сонце... Бо для нас, ту, в майнах, приходить спасене і світло і сонце, у купі з болями в костях, з безсилем і ста-рїстю...

Його голос дрожав гамованою радістю і надією.

— А я? — поспитав з жалєм Гнідай.

— Тихо! жди терпеливо. Так, як ти прийшов спасти мене, так і тебе на старість молодий вибавить.

Тільки жди терпеливо в труді і нужді... Во труд і нужда все мусять бути на світі, тільки служити їм маємо на зміну, но черзі...

Під Сивим дрожали ноги, коли його вели корита-ром до вінди і як опісля їхав у гору. Прижмурих очі. Не хотів нічого бачити. Завзяв ся, що не отворить їх, аж почує під копитами м'яку землю і рясне бадиля трави, що чіпаєт ся острої підкови.

Вінда задержала ся. Повели його по твердім, глад-кім хіднику. Затискав очі, дрожав на цілому тілі, а душою напруженою спрагою і завмерлою в сподіваню якогось великого і радісного свята.

Раптом почув під ногами м'який ґрунт. Поволік ногою; чуткий тільки для його на тишині виострено го слуху, роздав ся тахий шелест трави...

Широко отворив очі...

І нагло скажений, громовий біль прошиб його очі, що вже давно відвикли від світла. Горяче, стра-шне, липнєве сонце кинуло в його зіниці цілим сно-пом своїх золотих, тонесеньких спис. Пекольний, кро-вавий біль, роздер білка, роздер зіниці і непереможно, з звір'ячим завзятем зачав шарпати мозок. Сивий заржав страшно, дико, шарпнув ся, вирвав посторонок з рук парубка і зачав кидати ся на місця, крутити ся в колесо та бив копитами у все, що тільки находило ся коло його. Залунало кілька довгих людських зой-ків...

А тимчасом соншні списи були немилосердно в кінські зіниці, які бездумно отворили ся і замикали ся з смертельною тривокою; вони шарпали мозок Сиво-го, зі страшною заілістю і неможливо обоятною силою термосили кождим нервом, що і так були знеможені терпінєм... Дика, несутана скаженість охопила коня, який вив ся в наглих, роспукою викликаних скоках...

В людській товпі залунали голоси:

— Опалів від сонця...

— То так буває з кіньми. Коли їх нагло виведуть з шафту на сонце...

— Треба було подождати з ним до вечера...

— Ії... хто би там цитолів ся з ним...

В ту мить упав Сивий на передні ноги і зачав грізти з болю землю...

— Нема ради, треба застрілити...

Щось холодного дїткнуло ся кінського уха...

Гук затряс воздухом, і Сивий упав цілим тягаром на землю. Через хвилию вив ся і кидав судорожно в воздухі ногами. А опісля затих нагло і витягнув ся...

З товпи вийшов старий, пригорблений майнер. Місто звичайного, робітничого убору мав на собі дов-гу, латану спанчу, в руках держав костур, а через рамена мав перевішені торби. Похилив ся над конем, немов би хотів пересвідчити ся, чи вже сконав і шеп-нув:

— Бачиш старій, на що ми посходили?... Але всеж таки чоловікови ліпше; принайменче в лоб йому не стрілять...

Лице його викривило ся болючим усміхом...

Терпи!

Терпи, мій народе, в час клятий негоди,
Надією серце і душу кріпи!
Хоч просять ся буки у дужії руки —
Терпи!

Хотя твоє право так допчуть лукаво,
Аж стогнуть родинні левади й хати —
Хоч мечуть клевети і острять багнети —
Терпи!

Хотя провокують, різню пророкують
І кудять сусідів плюгаві брати —
Ти серце май чисте, любовю огнисте —
Терпи!

Настане година, як рідна країна
Спроможе на суд їх усіх повести
Й терпіти не буде... Ще хвальку, мій люде,
Терпи!...

Леонід.

"Громадська Думка"

щоденна політична, економічна і літературна газета, вихо-дить в Києві з 1-го січня 1906 р. Передплата за кордо-м на рік 9 руб., на пів року 4 руб. 50 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видає і за редакцію відпо-відає Володимир Леонтович.

"Слобжанщина"

щоденна українська часопись, виходить в Харкові. Пе-редплата: на рік 8 руб., на пів року 4 руб. 50 коп., на три місяці 2 руб. 60 коп., на місяць 90 коп. Окреме число 5 коп. Редакція: Харків, ул. Скобелівська 9. Редактор—видавець Микола Міхновський.

"Нова Громада"

літературно науковий місячник. Ціна в пересилкою на рік 8 руб. 50 коп., окремо книжка коштує 75 коп. Адреса редакції: Київ, Михайлівська ул., ч. 10. Видає і за ре-дакцію відповідає Володимир Леонтович.

дене де малых фармеров, що ты тысячами кидают фармы и втѣчуть до Канады.

Дешевой землѣ въ Спол. Державѣхъ такожъ вже не богато, але еѣ моглѣ бы повинны бы куповати ту теплий Русины при помочи своихъ теперъ истнующихъ товариствъ. Се моглѣ бы ду же легко зробицѣ въ сей способъ, що, якъ мы вже казали, якась інституція купуе великій просторъ землѣ, дѣлитъ еѣ, и опосля водороду своимъ людямъ. Въ сей способъ люди, що роблять въ майнахъ чи фабрикахъ моглѣ бы повинны сплячувати свои фармы, а опосля брати до господства. Бѣсѣлѣ жадна въ теперъ истнующихъ институцій не моглѣ бы чи не хотѣла бы засновати спеціально колонізаційне товариство на удѣлахъ (шерахъ) и оно певно принесло бы не лишъ корысть загалоу, але и матеріяльній зыски тымъ, що будѣла бы его членами.

Розумѣсь, що если бы кто думаѣ прѣ такѣ товариство серіозно, то его треба бы засновати сейчасъ, абы повновласники такого товариства могли оглянути и купити землѣ ще сего лѣта и абы въ слѣдуючоу весною могли вже туды йти нашъ люди.

Що до захѣдной Канады, куды теперъ иде около 10 тысячъ Русинѣвъ что року, то тамъ такожъ доброй землѣ вольной вже не богато. Въ протязѣ минувшихъ 10 лѣтъ забрали люди въ Канадѣ 21 и пѣть миліонѣвъ акрѣвъ даремной землѣ. Послѣдними роками забирають новѣ поселенцѣ пересѣчно по 5 миліонѣвъ дарованой землѣ рѣчно, а что доброй дарованой землѣ лишилось въ Канадѣ всего около 10 миліонѣвъ акрѣвъ, что за два роки не стане тамъ нѣ кусника доброй дарованой землѣ. Розумѣ ся, что черезъ се цѣна землѣ якъ на продажъ иде сильно въ гору: продають акеръ по 8 до 15 долларѣвъ, отже тѣ, что прийдуть до Канады пѣтъ лѣтъ и схочуть осѣсти на фармахъ, будутъ мусѣли землю куповати.

Невольництво въ 20 вѣцѣ.

Нѣкто може и не повѣривъ бы, что еще теперъ въ 20 вѣцѣ пануе, якъ бы въ середновѣчныхъ часахъ, невольництво въ такой христіянскѣй державѣ, якоу е — Росія. А оно таки такъ е. Осъ что оповѣдае о томъ російскѣй письменникъ Протопоповъ въ перекладѣ російскѣй часописи „Наша жизнь“.

Въ краю Закаспійскомъ посередѣ племени Йомудѣвъ пануе еще теперъ невольництво, якъ за давнихъ середновѣчныхъ часѣвъ. Сю торговлю невольниками, якихъ спроваджують зъ Перзѣй, провадять ся цѣломъ явно. Цѣна за штуку важитъ ся мѣжь 100 а 1000 рублями. Головно провадѣть ся торговлю перскими

дѣвчатами. Дѣтей нѣше 6 лѣтъ на торгъ не привозять. Ся торговля оживляе ся незвичайно на весну. Йомуды купують звычайно молодой невольницѣ и уживаютъ ихъ до найтяжнѣйшѣй работы, якъ прам. до молоченя збѣжѣ, меленя на жорнахъ и до работъ въ поля, головно до ораня. Неразъ лучае ся, что берутъ ихъ водъ работы и назначаютъ на своихъ наложницѣ, тодѣ жите тыхъ невольницѣ трохи лекше, але загалоу ихъ властители обходять ся зъ ними якъ зъ робучоу товаривоу.

Жите тыхъ невольницѣ е такъ страшне и огидне, что дуже часто трафляють ся помѣжь ними самовѣйства. Найбѣльше невольницѣ спроваджують, якъ сказано, на весну. Тодѣ идуть цѣлы караваны верблюдовъ въ Перзѣй и до нихъ зганяють по дорожѣ дѣвчата, котрыхъ за найленчѣй оппѣрь або непослухъ караютъ безпощадно батогами або буками. Трохи звысѣйше жите е тыхъ невольницѣ, что достануть ся на торгъ до мѣста Мерву, де ихъ купують російскѣй урядники.

Російскѣй комисарѣ, бывшій офіцеръ, что справують въ тыхъ закаспійскихъ краяхъ судѣбництво, сказали ся Протопопови, что сѣтъ неразъ въ великомъ клопотѣ, якъ ровѣлѣдживать частѣ споры мѣжь продавцами невольницѣ а набувцами. Та звычайно, якъ оповѣдае Протопоповъ, такой заматаный споръ рѣшае ся въ той способъ, что выиграе та сторона, котра бѣльше заплатитъ...

Що чувати въ свѣтѣ.

На Угорщинѣ, по закладѣ, який счинивъ ся въ наслѣдокъ завзятой борбы австрійского цѣсаря зъ угорскоу „коалицію“, то е тими запеклыми мадарскими партіями, что хотѣли бы, чтобы на Угорщинѣ навѣтъ не пахло Славяниномъ, Нѣмцемъ або Румуномъ а что бы всѣ стали ся Мадярами — настане здаецъ уже спокѣй. Обѣ стороны пустили дещо зѣ своихъ жаданъ и цѣсарь а взглядоу угорскѣй король Францъ Йосифъ I. обѣцѣвъ скликати на ново угорскѣй парламентъ, котрого недавно розогнаѣвъ войскомъ, а коалиційній партіи обѣцѣвали, что на разѣ водступитъ водъ жаданя, чтобы войско угорске воддѣлѣти водъ войска австрійского. 5 цвѣтня с. р. водбула ся нарада въ вѣденскѣмъ бургу, дотеперѣшного кабинету Фаерварого зъ цѣсаремъ, на котромъ уложено згоду — почѣмъ Фаерварѣ уступивъ зѣ своими министрами а цѣсарь именувавъ нового президента министровъ др. Векерлього, котрый мае повести дальше угорску политику на подставѣ сен угоды, яку власне заключено въ бургу. Всѣ министры въ кабинетѣ Векерлього будутъ взятѣ зъ партій коалиційныхъ и они мають поста-

рати ся, чтобы угорскѣй парламентъ, что буде незадовго скликать, ухваливъ державный бюджетъ на бѣжучій рокъ, и скликаѣ се горѣчныхъ рекрутѣвъ до побору. Такожъ зобовязавъ ся новый кабинетъ перевести въ парламентъ новый выборчій законъ на подставѣ загального, ровнѣго и безпосередного голосованя, такъ, чтобы новѣ выборы, якѣ незадовго мають водбути ся въ Угорщинѣ, були переведенѣ уже на подставѣ того нового выборчѣго права.

3 Гельсингфорсу, столицѣ Фінляндіи (краю, що належать до Росіи) досягъ, что новѣйшѣй борчій законъ до фінляндского сойму, який мае незадовго ухвалити фінляндскѣй соймъ, признае право выбору всѣмъ фінляндскимъ горожанамъ безъ рѣзняцѣ пола, что скончили 21 рокъ житя, а посломъ може быти выбранымъ каждый, хто скончивъ 25 лѣтъ житя. Посолъ мѣгбы быти выбраннымъ лише въ томъ окрузѣ, до котрого належить. Пенсія рѣчна для пословъ мала бы выносити 1400 марокъ рѣчно. Соймъ фінляндскѣй мавъ бы складати ся лише зъ одной палаты (отже безъ палаты панѣвъ) и всѣхъ пословъ мала бы бути 200.

Мѣжь Хінами а Росією водносны стають чимразъ бѣльше напруженны и дуже можливо, что незадовго прииде мѣжь обома тими державами до войны. Ходить о те, что Хінцѣ жадають, чтобы Росія якъ найскорше водкликала свое войско зъ Манджуріи и Монголіи, яке наспроваджувала тамъ въ часѣ войны зъ Японією, и воддала оба тѣ краѣ назадъ до розпорядимости Хінамъ. Та Росія сего не хоче. Се Хінцѣвъ дуже иритуе и они розпочали военнѣй прѣготованя на велику скалю. Доносять, что войско хінске въ числѣ 200 тысячъ жовняровъ посуваецъ вже навѣтъ до границъ Манджуріи и Монголіи. На прѣготованя военнѣй Хінцѣвъ вказуе ще и то, что Хінцѣ заговорили зъ Нѣмеччины въ сѣчни с. р. оденъ миліонъ карабинѣвъ и 100 скорострѣльныхъ арматъ. Правительство російске мало наказати своему амбасадорови въ Пекинѣ (столицѣ Хинѣ) Покотилови, чтобы вѣнъ старавъ ся войти въ переговоры зъ правительствомъ хінскимъ и водволькаѣвъ якъ найдальше залагоджене того спору, бо она теперъ за слаба, чтобы могла провадѣти войну и хотѣла бы часѣ войны водсунути ажъ на ту хвилию, коли вона скрѣпитъ ся и буде вже могла войну провадѣти.

Російскѣй амбасадоръ въ Вашингтонѣ бар. Розенъ, предложивъ америкѣанскому министрови справъ заграничныхъ Рутювѣ ваяву своего правительства, что оно годить ся на

предложенѣ президента Рузвелта, чтобы скликати до Гаги другу мѣжнародную мирову конференцію. Конференція та мала бы водбути ся въ лѣтѣ, въ мѣсяцю линию. Предметомъ нарады мала бы бути послѣдѣна японско-російска война, въ котроѣ, якъ твердятъ Росіане, Япанцѣ дуже часто нарушували мѣжнароднѣй права. Отже конференція та мала бы переглянути та утвердити тѣ правила, что сѣтъ неяснѣй, и черезъ те каждый толкуе собѣ ихъ якъ хоче, зъ чого подчасѣ войны приходить до великого непорозумѣня.

Проти войны. Недавно водбуло ся въ Брукселѣ (столицѣ Бельгіи) засѣданѣ мѣжнародного Бюра соціалистичного, на котромъ были репрезентованѣ представителѣ работничихъ организацій усѣхъ державъ (Франціи, Англійи, Нѣмеччины, Австрійи, Угорщини, Росіи и т. д.) и ухвалено, что на случай якои небудь войны мае ся скликати конгрѣсъ работничихъ представителѣвъ зъ усѣхъ державъ и водзвати работничѣвъ цѣлого свѣта, чтобы агітувати проти войны а въ першѣй мѣрѣ проти державъ, что вѣдутъ войну и зывати жовняровъ, чтобы покидали оружіе.

Хто е америкѣанскѣй миліонеры.

Италійскѣй ученый Ломброзо въ одномъ науковомъ мѣсячнику, что выхидить въ Милано, подаѣвъ наукову студию, въ котроѣ стараецъ схарактеризувати америкѣанскѣй миліонеровъ. Въ той статѣ стараецъ вѣнъ выяснити успѣхи въ подпринятѣхъ долларовыхъ корольвѣ въ Америкѣ. Сѣтъ тамъ такожъ помѣщенѣ портреты звѣсныхъ америкѣанскѣй миліонеровъ, якъ Ракефелера, Шваба, Карнегіого, Моргана та инших.

Чолоу америкѣанскѣй миліонеровъ е высоке та вузке, а кости на лицѣ сильно розвиненѣй, якъ се можна обсерувати на портретахъ Гульда, Ракефелера, Моргана и Вандербілта. Мало хто зъ нихъ мае прикметы и выгядъ, что вырожнялы бы ихъ зъ помѣжь звычайныхъ людей, якъ якихъ незвычайныхъ — геніѣвъ, хѣба что майже всѣ они сѣтъ низького росту. Звычайно америкѣанскѣй миліонеры сѣтъ колька цѣлѣвъ низшѣй водъ своихъ жѣнокъ. Бѣльшѣсть зъ нихъ мае гарне, правильне лице, а оденъ зъ нихъ Кругеръ е навѣтъ незвычайно пристойный. Ихъ жѣнки сѣтъ такожъ дуже пристойны.

Ихъ дѣти сѣтъ звычайно слабосилѣй и духовно не дуже розвиненѣй, однакъ се не означае еще звыродненя характеру батька, се радше наслѣдокъ водокремленя водъ свѣта.

Зъ психологичного становища годѣ зачислити америкѣанскѣй миліонеровъ до типу незвычайныхъ людей, геніѣвъ людскости. У нихъ незвычайна скорѣсть въ ори-

ентованю ся въ каждой хвилѣ и ситуациі. они дуже скоро рѣшають ся на планѣ, и сѣтъ дуже ошаднѣй, въ чѣмъ майже доходить до скуности. Они сѣтъ майстрами въ веденю админістраціи. Кроме того кож дои хвилѣ готовѣ стрѣнѣтись зъ перепонами, коли того потреба. Умѣють добрати собѣ людей, выкорыстати нагоды, знаютъ коли что зачати а коли зыстанѣ вити. Загаломъ сказавши, знаютъ, якъ найкорше и найдешевше осягнути свою цѣль.

Незвычайно характеристичнымъ для америкѣанскѣй миліонеровъ е ихъ простѣйшѣй початокъ. Миліонеръ Дуррардъ, маючи десѣтъ лѣтъ, служивъ въ складѣ. Гульда въ дванадцѣтомъ роцѣ житя зярбляѣвъ тыжнево цѣвъ долларѣ, а въ три роки пѣтъ звысѣше мавъ вже доходы зъ фабрики; Найтъ въ осѣмомъ роцѣ продаѣвъ часописи на улицѣ, а Карнегі въ дванадцѣтомъ роцѣ житя зарбляѣвъ ажъ \$1.25 тыжнево, черезъ что, якъ самъ теперъ каже, мавъ лѣпшу нагуду, якъ другѣй будучѣй миліонеры, студию будучѣй технѣичной науки.

Америкѣанскѣй миліонеры, загально беручи, не мають великого образованя, та хто знае, чи якъ разъ та обставина не зробила ихъ миліонерами, бо коли другѣй дѣти учили ся по школахъ та присвоивали собѣ науку та рѣжнорodne знане, америкѣанскѣй миліонеры въ той часѣ звертали всю свою увагу та зѣбности лишь въ одномъ напрямѣ, а то въ бизнесѣ, котрый вод такъ зробивъ ихъ миліонерами.

Свою карієру починалы якъ бѣднѣй работники. Ели совѣ бы работникомъ при телеграфѣ, Корлесѣ, Чеві, Реблінгѣ. Спрекелесъ были такожъ бѣднѣй хлопцѣ. Гульда, Рекефелеръ, Сейджъ и Филдъ были по мѣчниками складовыми.

Зъ тихъ фактовъ высноуе Ломброзо, что головна причина успѣховъ америкѣанскѣй миліонеровъ лежить въ зѣбности выкорыстати догоднѣй обставины, котры бѣльшѣсть зъ нихъ завѣли на дорогу величезныхъ америкѣанскѣй трѣстовъ, який принесли имъ миліоны долларѣвъ.

До того всего однакъ треба додати, что ихъ работа не много рѣжнѣтъ ся водъ газардовой гры.

Миліонеръ Ракефелеръ мавъ ся выразити, что його наслѣдникъ буде мусѣвъ бути чоловѣкомъ того рода, что зовѣсь не буде чувъ выкидовъ совѣсти, коли привѣде до руѣны десѣтъ або дванадцѣтъ родянь. Бо совѣсть америкѣанскѣй миліонеровъ е собѣ свободна та легка. Миліонеръ Гефемаеръ пожививъ водъ своего приятеля банкира 140 тыс. долларѣвъ, и тѣ прошѣ живѣ на те, чтобы его довести до руѣны. Миліонеръ Джардъ бувъ такъ скупнѣй та жорстокой для своихъ жѣнокъ, что довѣвъ еѣ до смерти. Вправдѣ миліонеры Асторъ, Рекефелеръ

та Карнегі говорятъ, что особиста чеснота е конечнѣ потрѣбна, чтобы мати успѣхъ въ подпринемствахъ, але та чеснота е водмѣнною водъ загально признаю. У нихъ найбѣльшу ролю грае лишь ихъ особа, а все проче е лишь для нихъ.

Коли Америкѣанецъ придѣлавъ собѣ вже миліонный маетокъ, зачинае окружати себе иншоу атмосфероу, котра зовѣсь водмѣнна водъ америкѣанской. Перша рѣчь е вывести свой родъ водъ якогѣ зытного чоловѣка. Въ Нью Йорку жите много миліонеровъ, котры старають ся вывести свой родъ водъ якъ найстаршихъ та найславнѣйшихъ предковъ. Асторъ твердитъ, что його родина выводитъ ся водъ короля Генрина IV. Маючи такой пустѣй идеѣ, жите ихъ стае азбитковне. Будують палаты, котры сѣтъ далеко красшѣй та дорожнѣй, чѣмъ европейскѣй пануючихъ. Одна панѣ зъ родины Вандербілта мае нашійвыкъ вартости 300 тыс. долларѣвъ, а на капелюсѣ мае перо струся, котрого не могла достати наслѣдница англійского трѣну.

Дѣти свои водгородили водъ свѣта, чтобы не стикали ся зъ низшоу класоу. Гвѣтѣ для своей дитины тримае три няньки та чотырохъ лѣкарѣвъ. Асторъ для своей дитины тримае двоухъ кухарѣвъ, шѣсть слугъ и гувернантокъ. Дитина може водѣдати батька разъ на мѣсяцѣ.

СРЕДСТВО ВОДМОЛОДЖУЮЧЕ.

Великого розруху нарѣбивъ мѣжь жѣноцтвомъ французкѣй профессоръ, коли заявивъ, что вынайшовъ певне средство на водмоджене. Замовленя приходили до него цѣлыми пачками, але скоро показало ся, что средствомъ тымъ бувъ лѣкъ, что забивавъ красу. Зверхними средствами можна вправдѣ закрыти слѣды передвчасной старости, але нѣколи не можна ихъ цѣлковито зныщити. На се треба брати Тринера Лѣчничѣ Горке Вино, котре дае тѣлу зовѣсь нову кровь, здорову, чисту, богату. Оно водѣвѣжуе лице, удержуе его въ повной красѣ и нѣжности. Оно наклонюе органы травленя до працѣ и тымъ самымъ оживлюе цѣле тѣло. Нема лѣку, котрый мавъ бы такой наслѣдки на всѣ органы тѣла якъ Тринера Лѣчничѣ Горке Вино. Оно лѣчить, гоѣтъ, побужуе, змѣцнѣе. Уже по короткомъ зжываню дасть вамъ охоту до лѣды, змѣцнѣтъ тѣло а лице ваше зробить молодымъ, гарнымъ, здоровымъ.

Продають по всѣхъ аптекѣхъ. Jov. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Лалендаръ „Читальнѣ“ на 1906 р.
Цѣна 25 цѣт.
Адресъ: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний } **КОНОСТ. КИРЧОВЬ,**
председатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
- Головний } **С. ЯДЛОВСКИЙ**
секретарь } Box 76.
Jersey City, N. J.
- Головний } **АЛЕК. ШАРШОНЬ,**
касирь } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

- Ихъ заступники:
- Віце-председатель: С. Митренко OLYPHANT, Pa.
 - Заст. секретаря: Иос. Куляницький BALTIMORE, Md.
 - Заст. касира: А. Яковичъ MC ADOO, Pa.

- Радні:
- А. Валевский St. Louis, Mo.
 - А. Семанційський Trauger, Pa.
 - К. Кобяцький Olyphant, Pa.
 - А. Сорочко Plymouth, Pa.
 - Иванъ Парляничъ Terryville, Conn.
 - Ив. Оленько Jessup, Pa.

- Ихъ заступники:
- Ив. Поспашко Mc ADOO, Pa.
 - Нан. Домбровський Elanog, Pa.
- Контрольна комісія:
- О. А. Улицкий Ansonia, Conn.
 - Мих. Турковский McKees Rocks, Pa.
 - Ив. Воргачъ Mt. Carmel, Pa.
- Головний організаторъ:
- в. Н. Подгорський Box 543, South Fork, Pa.

Вступайте до Союзу!

„Союзъ“ — одинока руско народна організація въ Америцѣ.

- Принимаетъ членовъ вѣдь 1 року до 45 лѣтъ жита.
- Вступне послѣ лѣтъ.
- Мѣсячне вѣдь 25 до 70 центовъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

- Посмертно за мужа \$600.00,
 - Посмертно за жѣнку \$300.00,
 - Посмертно за дѣти вѣдь 15.00 до \$300.00,
 - Въ разѣ утраты: а) обохъ очей вѣдь 600.00,
 - б) одной руки або ноги \$200.00,
 - в) одного ока \$100.00.
- Слѣ отецъ родины въ шпиталѣ божевѣдльнхъ, Союзъ платитъ по року родничъ \$100.00.
- Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись такожъ до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союзу.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачій до каси Р. Н. Союзу посилає ся такъ: на money-order ахъ або чекахъ выписуй ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаний money-order або чекъ не посилає ся до Голов. Касиера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головний секретарь опѣсля водсылає ихъ до Голов. Касиера.

С. Ядловский, Голов. Секретарь.

Ч. 785. КВІТЬ \$300.00 на три ста долларовъ котри п. Андрей Кундракъ отримавъ яко посмертну заповогу по жонѣ Аннѣ зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Minersville, Pa. 1906.

Андр. Кундракъ,
Свѣдки { Михаилъ Борухъ,
Иванъ Бованковичъ,
Семанъ Бардунъ, преде.
Митро Котларъ, секретарь.

Ч. 702. КВІТЬ \$158.33 на сто пѣтдѣсѣть вѣсьмъ долларовъ 25 центовъ, котри гр. кат. перковъ отримала яко посмертну заповогу по своимъ краишъ Стефанъ Паканичъ зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Csutanfalva Ungarn дня 18 Фебр. 1906.

Кричалуши Викторъ, свѣд. Свѣдокъ Ляхсей Данашъ.

Ч. 782. КВІТЬ \$260.46 на двѣста шѣстдѣсѣть долларовъ 46 центовъ, котри шѣсцевый урядъ въ Майнерсвилѣ отримавъ яко кошта похор. по Михаилъ Тешки зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Minersville, Pa. 28 Марца 1906.

Семонъ Бардунъ, М. Котларъ, председателъ, секретарь.
Свѣдки { Михаилъ Борухъ,
Иванъ Бованковичъ.

Ч. 789. КВІТЬ \$200.00 на двѣста долларовъ котри п. Михаилъ Суский отримавъ яко надзвычайну заповогу за утрату лѣвой руки зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Shamokin, Pa.

Михаилъ Суский, Свѣдки { Стетковичъ Осипъ,
Иванъ Глова,
Гав. Малинакъ, преде.,
С. Хорошакъ, секретарь.

Ч. 792. КВІТЬ \$200.00 на двѣста долларовъ, котри п. Митро Пасъ отримавъ яко надзвычайну заповогу за утрату лѣвой руки зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Lansford, Pa. дня 2 Апрелья 1906.

Митро Пасъ
Свѣдки { Андрей Добощъ,
Леонъ Монѣта,
Иванъ Полянскій преде.,
Михаилъ Терепанъ секр.

КВІТЬ \$158.34 на сто пѣтдѣсѣть вѣсьмъ долларовъ 34 центовъ, котри п. Иванъ Паканичъ отримавъ яко посмертну заповогу по своимъ сыниъ Стефановъ зъ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ.

Csutanfalva, Ungarn, дня 18 Фебр. 1906.

Иванъ Паканичъ,
Свѣдки { Ляхсей Данашъ,
Кричалуши Викторъ

Рухъ въ водѣлахъ Р. Н. С. ВѢДОЗВА

Братство св. Володимира въ Elizabeth, N. J. вѣдѣль 65. Р. Н. Союзъ буде приймаи новыхъ членовъ до Братства за половину вѣдѣльного мѣсяца Цвѣтлю и Маю сего року. Дорогій Братъ Русини! Хто же зъ васъ не належить до шадного Братства, а мешкає въ Elizabeth, N. J. нехай прийдѣ до насъ, а мы прийемо його якъ родно брата. Оплата не велика, тѣмъ ко 50 центовъ мѣсячно, а зъ тихъ грошей дѣстане кождый членъ въ часѣ слабости 5 долларовъ на лѣдженъ заповоги. Тожъ не жалуйте тихъ пару центовъ на мѣсяць. Якъ человекъ здоровъ и робить, то не забогато на него тихъ пару центовъ. Не разъ бога то больше вѣдѣ да яке нещасте кого чекає. Тожъ не кажѣть дорогій Братъ, що „ше маю часъ“ и невідкладайте се на познѣйше а вступайте заразъ численно до Братства и Союзу. Въ едности сила! Митинги водѣвувать ся кождого мѣсяца по першомъ въ недѣлю въ галѣ въ домѣ число 48 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Андрій Явилакъ, преде.
И. Бухаръ, касирь,
С. Боберъ, секретарь.

Выкислені зъ Братства Успенія Пресвятомъ Богородицѣ вѣдѣ. Р. Н. Союзъ 33 и зъ членовъ Р. Н. Союзу зостали:

Лука Хвастякъ
Михайло Драбикъ
Валентій Босмідоръ
Михайло Василій

Оголошене.
Симъ подаємо до загальнои вѣдомости всемъ Русинамъ в окрестности Smoke Run, Pa. що наше нове Братство св. Георгия ч. 135. Р. Н. С. буде приймати новыхъ членовъ до Братства безъ вѣтунного черезъ три мѣсиці а то: Апрель, Май и Юнїй.
За урядъ Братства ч. 135.
Уоф Керна, преде.
Ант. Клим, сокр.

Подяка.
И. Митро Пасъ складаю отенїжъ сердечну подяку Братству Рожд. Пр. Богородицѣ вѣдѣ. 16 Р. Н. Союзу якъ и Р. Н. Союзови за удѣленє менѣ за утрату лѣвой руки заповоги въ квотѣ \$200. Богъ заплатѣ.
Lansford, Pa 2 Цвѣтня 1906.
Митро Пасъ.

Поізір!
Першій Балъ Товариства „Боян“ в Йонкерс, Н. Я. вѣдѣдѣть ся в суботу дня 5 мая в Turn Hall Elm St. На бали буде говорити п. Я. Кретъ про положенє нашихъ братівъ в Галичинѣ, тому вже в гори можемо числѣти на велике число гостей такъ в Йонкерсъ якъ и околиці, котрихъ отенїжъ вже нинї має честь запросити.

КОМІТЕТ.
Йосифъ Варика, преде.
Иванъ Вовнякъ, секр.,
Марїя Войтовичъ, касирька.

Першій Великій Балъ
устроєно Сестричье Братство Св. Ольги, вѣдѣ. 4. въ Нью Йорку, долина мѣста, 28. Цвѣтня, въ суботу, въ галѣ въ 255-263 Е. Гавстонъ Стр. Нью Йоркъ. На тогій балъ вѣдѣдѣмо усьохъ членовъ Русиновъ и Русинковъ якъ въ Нью Йорку такъ и въ околиці. Прибувайте на нашъ балъ, забавимо ся весело, по руски, якъ въ краю. Вступѣть вѣдь особы 25 цѣт. Початокъ о 8. год. вечеромъ. За добру забаву и музику рунать балъный комитетъ.

Великій Балъ
вѣдѣдѣть ся в суботу дня 21-го Апрелья 1906 р. в German Military Hall, White St. на дохидъ руской церкви св. Ивана Крестителя в Миксиспорт, Па. Початокъ о год. 7 вечер. Тикетъ 25 цѣт.

Великій Балъ
устроєно товариство „Любовъ“ в Филадельфїи, Па. дня 29-го Мал 1906 року в Washington Hall, 523—5. 4th Str.

Дорогій Братъ Русини! Симъ запрашаємо васъ о найчисленнѣйше правѣте на сю забаву. Забава розничне ся о 7-ї годниї вечер, а пожеже другого дня т. 6. 30 Май припадає американське святю (Memorial Decoration Day) то будѣте мати вѣдѣдѣть ся до забави ажъ до рана. Сей вѣдѣдѣть день від праці дасть намъ часъ спочинку по балю. Прибудѣте, брати і сестри, якъ найчисленнѣйше, а певно забавитѣ ся до волѣ. Сподѣваємо ся, що не відмовитѣ нашої прозьби, а численно прибудѣте на балъ.

Вступѣ: мужчини 25 цѣт., женщини 10 цѣт. Будѣте грати найлѣпша музика. За добру забаву і за братерске привитанє рунать — КОМІТЕТ.

ПРОСЬБА.
Прошу всѣхъ Пп. Секретаровъ Союзу, щоби чѣмъ скорше розпродали тикеты на выгравку для заповоги ного мужа Ивана Прегона и заслалы менѣ грошѣ и неспроданї тикеты, бо часъ выгравки скорѣ зближаєсь. Вѣсьмъ хто прислає грошѣ даю посвѣдку. Ровночасно дякую всѣмъ Секретарамъ Союзу, що занялись розпродаженъ тикетовъ на выгравку и тимъ членамъ, котри тикеты покупили.

Грошѣ и тикеты прошу высилати впростѣ на адресу:
Mrs. Mary Pregon,
291 Oak Str.,
Providence, R. I.

ВІДОЗВА
до всѣхъ вѣдѣдѣль Сестричюного Братства св. Ольги в Америцѣ.
Отсимъ вѣзваю всѣ вѣдѣдѣль Сестричюного Братства св. Ольги в Америцѣ, щоби вѣдѣдѣль вѣдѣль приславъ залеглї мѣсичнї вкладки по 5 центъ від кождої Сестри до головної каси на фондъ помершихъ. Чеки, або монї-ордерѣ треба вѣдѣдѣль на имя: Eudokia Kalakuka, Treas. (головной касирки) а посилати впростѣ до головної секретарки: Е. Strutynska, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J. разом зъ выказами.

Котра Сестра не платѣла б черезъ три мѣсиці з мѣ-

сцего вѣдѣдѣль, та буде вѣдѣдѣль зъ Братства і страитѣ всѣе право до посмертної заповоги на підставѣ річної годовної Конвенції Сестр. Братства св. Ольги в Америцѣ, котра вѣдѣдѣль ся в Bloomfield, N. J. дня 28. Дец. 1905 року.

Е. Струтинська,
головна секретарка.

Проект.
При находячїи Конвенції „Руско Народного Союзу даю свѣй проектъ, щоби Головна Конвенція ухвалѣла, що муж, котрий належить до „Союзу“ на цѣлѣ посмертне а його жена нї. То щоби такой членъ не дѣставав, якъ його жена умре \$300 за жену, а його \$600 мали бы остатѣсь дальше при нѣмъ и виплатитѣсь наслѣдникамъ по его смерти. Бо се значить, що такой членъ за 70 центѣв мѣсячної вкладки побирѣе ажъ 900 долларів!

Я вношу, щоби, если має ся виплатити мужови 300 долларів за жену, виплатувати тихъ 300 дол. з його 600 долларів посмертного. Бо если такъ позѣстане, якъ до си, то буде ся дальше робило кривду самотним, котрі жен не мають а платятѣ такъ само якъ и жонатї до „Союзу“. Коли вони платятѣ 70 цѣт. мѣсячної вкладки, то повиннї мати такі самї права до грошей, якъ и жонатї. Те саме повинно ся зробиати і зъ теми, що платятѣ на цѣлѣ посмертного! І ті повиннї дѣставати лише тѣлько, на кѣлько платятѣ, а не бѣльше. Хтож видѣль, щоби котра Організація платѣла за такую особу, котра на себе не платѣла.

Отожъ вношу, щоби делегати на приближающїи ся Конвенції ухвалѣли, що лише за того має платити „Союзъ“, хто платѣть, и лише тѣлько, на кѣлько платѣть, бо „Союзъ“ нашъ збанкрутує, если буде платити за дармо.

Григорїй Пуртко,
членъ „Союзу“ в Нью-Йорку

Дописи.

З Sifton, Man., Can.
Повѣдомляю всѣхъ членовъ Русинів, що ми, Русини, мешкаючі в Сїфтонї, провинції Манїтоба, отворили дня 19-ого Марта с. р. читальню ім. Тараса Шевченка. На початокъ вписалось 47 членів. Урядъ читальнї такой: Федор Фарїон голова; Орест Жеребко заст. голова; Никола Колдун касиръ; Георгій Махнїй секретаръ; Яків Гаруцкїй і Федор Меренчук видѣдѣль; Павло Потоцкїй библіотекар; Онуфрїй Пробіжанський заступ. библіотекаря.

Члени нашої читальнї вже почали будувати „Народнїй Дїмъ“, в котрїмъ буде мѣстити ся „Читальня“, а нѣмъ будинокъ скінчатѣ ся п. Ф. Фарїон відпустѣвъ намъ одну станцію у своімъ сторї на другїмъ поверсі. Члени читальнї ухвалѣли спроводити за 20 долларівъ книжокъ із старого краю, але щоби не було анї книжокъ релїгїйнихъ анї противъ релїгїї, лише просвѣдѣльныхъ. Часо-

писи і Видавництва ухва лено прѣнумеровати із Америки: „Свободу“ і „Читальню“, а шо до нашої читальнї належить и кѣлька Поляків, то ухвалѣли, щоби прѣнумеровати для нихъ Gazetu Polsku в Chicago, — а вѣ старого краю: „Свободу“, і Видавництва „Просвѣта“.

Членъ читальнї Г. М.

Lille, Alta., Canada.
Нашъ рускїй народъ розсипаний великими масами по цѣлїи Канадї. Усколи іхъ найдѣш. Та на жалѣ мушу сказати, що такъ марно проминає іхъ жите, що дивлячи ся на ту іхъ нужду и темноту — страхъ збирѣе чоловіка... Нашъ народъ не дбає а нї о школи анї о товариства — взагалѣ о нічо, що вѣдѣдѣть ся до просвѣдѣль. Та на мою думку, Канада не є добра для нашихъ людей. Прийдѣ нашъ чоловік до Канади и вже поза плугнїчо його не обходить. Школи ему не треба, взагалѣ нічо, щоби його думку порушило. А журить ся тѣлько о то, щоби мавъ фарму, а до фарми аба був плугъ, вѣз, пара конїи і т. д. І вѣн уже господар на цѣлу Канаду! А если бѣть хтось пришовъ до його до му, та сказавъ йому, що намъ треба заложити або школу або що анчога подібного тому, то вѣн ти скаже, що то усьо на нич. Ще виганѣбѣть, кажучи: „Ади, пришовъ до хати, та хоче менї розуму давати, якъ я маю своімъ житемъ комендеровати“. А якби ще йому спїмнѣвъ, щоби зволивъ дати цента на яку поучаючу просвѣдѣльну книжочку або газету, то вѣн ти заразъ відгукне: „або менѣ не приходѣть листѣ відъ компанїи, аби я платѣвъ за косарку (або) за жнїварку? І безъ книжки або газети я маю де грошї подѣти“. А на примір, если бѣ знайшовъ ся який Русинъ доброї воли і охоти і хотѣвъ міжъ своїми людьми заложити якийсь корисний бизнесъ то усе якъ значуть йому завидувати: „о, дивѣ який ми, хоче паномъ межѣ нами бути“. І замѣсть щоби його (значить свого) спомогати, то омїнають його и підуть до чужого, до Англіка або до Німца, а до свого нї. Завидно йому, щоби свѣй чоловік мѣгъ чимъ инчимъ займатѣсь крїмъ джагана і плуга. Тому и недопустѣть до того! А чужї народи мають зъ нашихъ Русинівъ величезнї доходи. Всему тому причина наша темнота. Если бѣ нашъ нарідъ бувъ просвѣдѣльний, бувъ однакового сердца і однакової думки і однаковохъ намірѣвъ, то мѣгъ бѣ перевѣснѣти другї народности и станути на першїмъ мѣсци — передъ усіма. А такъ шо?

Ту згадаю еще одно: П. Якимъ Д. Кравѣць задумавъ одно свѣате дѣло: піднѣи проектъ заложити для нашихъ людей Товариство „Самопомічъ“. Оно уже давно могло бѣ було заложити ся. Та бракъ до сего добрыхъ патріотичныхъ людей. От, кобито нашї люди покинули свої гідкї обичаї и сварки и зїшлись мирно до

купи, то скоро могли бѣ заложити и Тов. Самопомічъ и другї ще товариства, и читальнї и школи. Тодѣ у всѣхъ справахъ мали бѣ на радужку вѣти ся тай спомогати себе и матерїально и духово. Тай не находили бѣ тоді усе на заднїмъ кінци. Але до сего треба стати иншими лѣпшими, не такими якъ то суть тепер.

Василь Романюк.

Христосъ Воскрес.
Воскресъ зъ мертвыхъ Христосъ Господѣ и смертѣ поборовъ, Своѣй смертѣвъ браму неба Відчинѣвъ намъ зновъ, Котру заперъ першїи Адамъ Грїхомъ у раю, Зъ Ада вивѣвъ всѣхъ праотцѣвъ Якъ власнїсть свою.

Сущимъ въ гробахъ животъ вічнїи: Небо даровавъ, А намъ спосібъ и дорогу До неба вказавъ. Любовъ Христа безгранична Обнимає всѣхъ І праведнихъ и грїшникѣвъ, Шо любили грїхъ. Всѣмъ прощає, забуває Зневаги свої, Вѣхъ насъ кличѣ, завѣзває Лише в цѣлї тїи, Шо би вразъ зъ нимъ царствовати В Небї у Отца; Царству тому вже не буде Ніколи кінца.

Збручїа.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторску книжку вѣдѣдѣль ся на ба панїи інформації в разѣ для студѣль вѣдѣль в датѣ, сѣмъ пошлѣте свое имя на адресу:
O. P. Box 268, Madison Sq., New York

Даремнї Фарми!
Хочѣте довідатѣсь про край до урядъ давъ новимъ поселенцямъ найгарнїйшу землю новїмъ даромъ, про край до 100.000 Русинамъ теперъ добре поводитѣ ся.

Великій Канадїйскїй Півнїчний Захід.
Слѣ такъ, то не занѣдбай писати малу суму, бо лѣшь \$1 якъ річну предплату на одїнокую руску часопїсу в Канадї, часопїсу яка шо тїжнїя переповнена фактами про поступъ сего краю, особливо міжъ Русинами тамъ поселенцями.

Манадїйскїй Фармеръ
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Хочу женѣти ся!
Похочу товаришки жѣтѣ, Русини в вѣдѣль відъ 16—21 лѣт. Я самъ маю 21 лѣт и єсьмъ ремісникомъ. Котра в Русинковъ дѣчатъ скотѣла бѣ за мене вѣйти, зволятѣ прислати менѣ свою фотографію а я в замѣну пішлю свою. Блѣснї інформація о собі подамъ в першїмъ листѣ.
The Morning Aurora
325 W. Chicago Ave. 3-d fl.
Chicago, Ill.

Хто хоче змѣнѣти свої адресъ повиненъ выписати усьо докладно на сѣй картцѣ, вѣрѣзати єѣ и дати листоноскови або васлати въ листѣ до редакції „Свободы“.

POSTMASTER! Please notify "Svoboda", Box 353, Scranton, Pa. of the following change of my address:

PREVIOUS ADDRESS (Старий адресъ):
Name (Имя) _____ State (Округъ) _____
Street or P. O. Box (Улица або бокса) _____
P. O. (Почта) _____
Name (Имя) _____ State (Округъ) _____
Street or P. O. Box (Улица або бокса) _____
P. O. (Почта) _____

PRESENT ADDRESS (Новий адресъ):
Name (Имя) _____ State (Округъ) _____
Street or P. O. Box (Улица або бокса) _____
P. O. (Почта) _____

Всячина.

РОБІТНИЧА ОРГАНІЗАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Робітничая соціалістична організація в Німеччині є далеко старша як в інших краях. Можна сказати, що Німеччина дала початок тій організації. Радикальні теорії Маркса та Лясаля з бігом часу зістали алагоджені, та стаючи більше практичними, зєднували собі поміж робітниками щораз більше прихильників. Теперішня соціална демократія, се є робітничий рух, котрий має в своїй програмі поміж іншими сі точки: Загальне голосоване, відвічальність правительства перед парламентом, свобода мови і преси; рівність мужчани та жінки супроти права, відділене держави від церкви (о котре веде ся тепер борба у Франції), податок доходовий, а найважливіше, переміна капіталістичної власности, на власність державну, так, щоби вся земля, майна, залізниця, фабрики, були під зарядом держави в користь робучого народа. Зріст сеї робітничої організації в Німеччині незвичайно поступає наперед. 25-літ тому на зад, німецькі робітники віддали при виборах на своїх кандидатів 300.000 голосів а вибрали 9 своїх послів, а два роки тому віддали вони на своїх послів 3 мільони голосів або 32 процент всіх голосів і вибрали аж 83 послів до парламенту. Розуміє ся, що німецьке правительство старало ся всіма силами спинити сей рух, страшно переслідувало робітничих провідників, але все те нач не помогло, і робітничая справа таки побідила.

БОСЯКИ ЧИТАЧАМИ.

Цікавий образ історії культури російського народу рисуює Н. А. Скворцов в журналі „Русская Мысль“, де представляє відносини в народній безплатній читальні Пушкіна в Нижнім Новгороді, котра існує вже пятий рік. Число гостей читальні не виносило ніколи низше 36.000. В протягу чотирох років від 1901 до 1904 зазначено 175.000 гостей. Гостями є по більшій часті мужики, що прийшли до міста шукати собі роботи, мешканці вічних нор. Жінчини і діти дуже мало ходять до читальні. Найповажнішими книжками є твори Пушкіна, Толстого, Гоголя, Достоевського і Горького. Деякі „босяки“ беруть виключно історичні книжки. На запитане, чому цікавлять ся історією, відповідають: „Цікаво знати, як люди передше жили, як вони в інших краях живуть, і які їх звичаї і обичаї. Ми не прийшли учити ся, а так довідуємо ся котай щось з книжок. Інтересують ся також житєписами поетів. „Збирає чоловіка охота пізнати, як вплигло їх діяльність і як вони вчили ся так займачо писати“. В протягу чотирох літ

пропало при видачі 175 тис. книжок тільки дві, і то межі такою публікою що в неї понятя про власність дуже примітивні. Публіка уважає свою читальню і до тепер не дало ся ще нічого такого, щоби потребувало поліційної помочи. Турист, що бачив в Нижнім Новгороді масу таких людей на побережжях, по улицах і по найпідлітших байзлях, а опісля в народній читальні Пушкіна, пише: „В кімнаті читальні сидять за довгими столами ті самі босяки в лахмітці, в постолох або босі, нечесані, не голені, що їх що йно бачено в байзлях і по улицах. Але що за контраст з дорогою! Ту не обмежена тишина, кожний думає, читає. Двері відчиняють ся безперестанчо, все нові гості входять часто без шапок і в таких костюмах що незвичайний гість на них не розумієт ся. Порядок і тишина в читальні ідеальні; богаго кімнат читальні призначених для інтелігентних гостей можуть позавидувати тому. Кожний новий гість іде передовсім до „Комтоару“ і висказує шепотом своє бажане дістати часопись або сю або ту книжку; опісля вибирає собі вільне місце і бере ся до читаня. Ніхто не говорить з другим, рідко хто звертає лише голову при вступі нового гостя. Майже педантично перестерігають приписи бібліотеки“.

ЛИС І БЛОХИ.

Лиси терплять не мало від блохів, але як проворні зьвірята дають собі раду з насікомими, коли ті донечуть їм до живого. Тоді лиси збирають мох з кори дерев і зносять его над потік. Тут беруть той мох в писк і звільна, цофачучи ся в зад, занурюють ся в воду так, що над водою вистає тільки мов в зубах лиса. Підчас того занурювання блохи утікають до сухих місць аж в кінці опиняють ся всі на моху. Тоді лис пуцає мох з блохами на воду і в той спосіб увільнявши ся від своїх ворогів виходить веселий на беріг готов допустити ся якого лисячого гунцоцтва.

„Рідний Край“

політична, економічна, літературна і наукова часопись тижнева, з додатками серед тиждня про всі новини. Виходить в Полтаві. Передплата на рік з 1 січня 3 руб. з пересилкою, на пів року 1 руб. 80 к. з перес. Редакція: Полтава, ул. Котляревського, книгарня Гр. Маркевича. Видає Гр. Маркевич. Редактори: М. Дмитрієн та Гр. Коваленко.

„Вільна Україна“

літературно-політичний місячник, присвячений інтересам українського пролетаріату. Передплата на рік 3 руб., на пів року 1 руб. 80 коп. Окрема книжка коштує 30 коп. Адреса редакції: С.-Петербург, Невський пр., Нро. 139, кв. 60 А. Шабленко. Видаєць А. Шабленко. Редактор І. Ляшко.

„Вісті“

політична, економічна і літературна часопись, виходить що тиждня. Передплата на рік 2 руб., на пів року 1 руб. 15 коп., на оден місяць 20 коп. За жордон на рік 3 руб. Редакція: Одеса, ул. Ніжинська 44. Видає: І. Шелухіна.

„Шершень“

український ілюстрований гумористично-сатиричний тижневник. Виходить що п'ятницю, в Києві, ул. Гоголевська 45, кв. 8. Передплата за жордон на рік 6 руб. Редактор і видаєць В. Лозинський.

Чи чули ви кода, щоби орел, сова або круки гарно співали? Ні. Аві одні утах, що живить ся другими птахами або зьвірятами не має дару до співу. О дво другому перечить.

Торговельна палата в Бразилі жертвує два мільони доларів тому лікареві, котрий винайде лік на рака. Знаємо, що хвороба рака на котру умирає чимало людей е поки що невилічима так само як на сухоти лікарі не можуть порадити нічого.

Кажуть, що піянство є найбільше розширене в Англії. Там уживають ся навіть жінчини і діти дуже часто. Тепер в місті Ліверпул радять над тим, щоби „салюністи“ не продали жінчинам жадного наитку перед одинацятю годиню рано. Минулого року арештовано в тім місті за піянство 7 тисяч 700 осіб а з того було більше як одна трета жінчан.

Кажуть старі люди, що давними часами було иначе, що люди були здоровші і жили довше. Тай по правді так оно бул. Люди жили природнійше то і були здоровші. В нинішних часах люди живуть в горячці, зденеровані теперішнім горячковим житєм то і не живуть так довго, знеслиєні важкою борбою житя. В теперішних часах одно супружество, котре жило би разом через 75 літ припадає на 12 тисяч живучих пар.

Коли еще не було в фабриках машин а на фармі всю роботу робили руками та кінями, тоді не було таких великих багатів як тепер. В останніх часах поліпшувано старі машини і пороблено нові винаходи для скороченя людкої праці, але ті винаходи і улпшення не йдуть на користь і добро всіх людей, а на збогачане жінки багатів. Ту роботу, яку давнійше зробило 16 мільонів людей тепер при помочи машин зробить 50 тисяч робітників.

— „СВОБОДА“ посилає гроші до всіх частей світа по тій самій ціні, що всякій чужий агент. Гроші дойдуть до краю за 12 днів. Чого волічуть ся по чужих, коли самі можуть вась так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 358, Scranton, Pa.

Зберите жертвы на Боевой Фондъ.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН
Трена відходить зі Скрентон в будинок від 1-го до 6-го ранку щого дня, а від 6-го ранку до 12-го ранку щого дня, а від 12-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до 5-го ранку, а від 5-го ранку до 6-го ранку, а від 6-го ранку до 7-го ранку, а від 7-го ранку до 8-го ранку, а від 8-го ранку до 9-го ранку, а від 9-го ранку до 10-го ранку, а від 10-го ранку до 11-го ранку, а від 11-го ранку до 12-го ранку, а від 12-го ранку до 1-го ранку, а від 1-го ранку до 2-го ранку, а від 2-го ранку до 3-го ранку, а від 3-го ранку до 4-го ранку, а від 4-го ранку до

